

Najwyższa Izba Kontroli

Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Informacja
o wynikach kontroli

Gospodarowanie mieniem
oraz wykonanie zadań
nadawcy publicznego
przez Polskie Radio S.A.

Warszawa luty 2011 r.

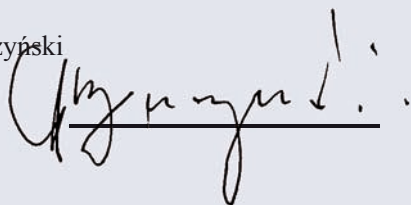
Nr ewid.: 176/2010/S/09/008/KNO
KNO-4112-02-01/2009

Misją
Najwyższej Izby Kontroli
jest dbałość o gospodarność i skuteczność
w służbie publicznej dla
Rzeczypospolitej Polskiej

Wizją
Najwyższej Izby Kontroli
jest cieszący się powszechnym autorytetem
najwyższy organ kontroli państwowej,
którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym
źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu
Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

Grzegorz Buczyński

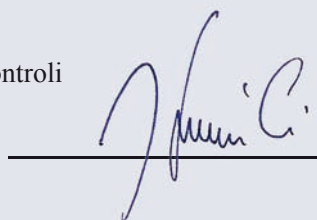
Akceptuję:

Józef Górny
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Jacek Jezierski
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, dnia 28 luty 2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22-444 50 00

www.nik.gov.pl

W 2010 r. minęła 85-ta rocznica rozpoczęcia przez Polskie Radio regularnej emisji audycji radiowych. Od tego czasu codziennie słuchamy radia publicznego, korzystając z informacji przydatnych w codziennym życiu i kształtując w oparciu o nie poglądy na otaczającą rzeczywistość. Polskie Radio S.A. pełni w społeczeństwie szczególną rolę realizując misję publiczną.

Najwyższa Izba Kontroli zbadała jak Polskie Radio S.A. gospodarowało mieniem oraz realizowało zadania nadawcy publicznego w latach 2007-2010.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie gospodarowanie mieniem przez Polskie Radio S.A. ze względu na zakres i skalę stwierdzonych nieprawidłowości. Polegały one na niedostosowaniu strategii rozwoju Spółki do sytuacji na rynku mediów oraz doprowadzeniu do pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej, głównie na skutek spadku przychodów i zmniejszenia rentowności sprzedaży, a także przypadkach nielegalnego lub niegospodarnego dysponowania majątkiem i wydatkowania środków publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie realizację przez Polskie Radio zadań nadawcy publicznego. W tym zakresie należy tylko określić zasady realizacji misji publicznej oraz wyeliminować opóźnienia w tworzeniu kompleksowej bazy danych o dokumentacji programowej, a także zwiększyć wykorzystanie studiów nagrań i studiów koncertowych na potrzeby Spółki.

Wnioski pokontrolne zmierzają do usprawnienia działalności Polskiego Radia. Ich realizacja powinna przyczynić się do lepszej służby społeczeństwu w zaspokajaniu potrzeb na informację, kulturę i rozrywkę.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Jacek Jezierski

Warszawa, dnia 28 luty 2011 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	6
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI	7
2.1. OCENA KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI	7
2.2. UWAGI I WNIOSKI	8
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	9
3.1. STRATEGIA ROZWOJU SPÓŁKI	9
3.2. SYTUACJA EKONOMICZNO-FINANSOWA	10
3.3. GOSPODAROWANIE SKŁADNIKAMI MAJĄTKU TRWAŁEGO	13
3.4. NADZÓR WŁAŚCICIELSKI MINISTRA SKARBU PAŃSTWA	15
3.5. UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	16
3.6. REALIZACJA INWESTYCJI	18
3.7. ZARZĄDZANIE KADRAMI	22
3.8. REALIZACJA ZADAŃ NADAWCY PUBLICZNEGO	29
3.9. FUNKCJONOWANIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.....	35
4. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI	36
5. ZAŁĄCZNIKI	37
1. CHARAKTERYSTYKA STANU PRAWNEGO	37
2. UWARUNKOWANIA EKONOMICZNO-ORGANIZACYJNE	39
3. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	43
4. STANOWISKO MINISTRA SKARBU PAŃSTWA DO INFORMACJI NIK	45

1. WPROWADZENIE

Temat kontroli

Kontrola doraźna pn. *Gospodarowanie mieniem oraz realizacja zadań nadawcy publicznego przez Polskie Radio S.A.* (nr S/09/008) została przeprowadzona przez NIK w 2010 r.

Podjęcie kontroli ma związek ze skargą przekazaną do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli¹ na działalność Polskiego Radia S.A.

Kontrolą objęto lata 2007-2010 (do czasu zakończenia kontroli).

Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena gospodarowania mieniem przez Polskie Radio Spółka Akcyjna w Warszawie (Spółka) oraz realizacji zadań nadawcy publicznego, w tym m.in.:

- 1) sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki,
- 2) gospodarowania majątkiem Spółki,
- 3) realizacji inwestycji,
- 4) udzielania zamówień publicznych,
- 5) zarządzania kadrami,
- 6) tworzenia i rozpowszechniania programów,
- 7) archiwizowania i udostępniania dokumentacji programowej.

Kontrola w Polskim Radio S.A. została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli², zwanej dalej *ustawą o NIK*, z uwzględnieniem kryteriów

określonych w art. 5 ust. 1 ww. ustawy, tj. legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

W wyniku kontroli w Polskim Radiu S.A. Najwyższa Izba Kontroli skierowała również wystąpienie pokontrolne do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki.

Polskie Radio S.A. jest ustawowo wyodrębnionym podmiotem, tworzącym radiofonie publiczną, którego podstawowym obowiązkiem jest realizacja misji publicznej. Wymaga to zapewnienia odpowiedniego i stabilnego poziomu finansowania, jak również określenia strategii rozwoju Spółki i zasad realizacji przez nią misji publicznej.

Z uwagi na szczególny status i odpowiedzialność z tym związaną, Polskie Radio S.A. powinno prowadzić racjonalną gospodarkę finansową oraz przestrzegać zasad oszczędności i efektywności przy gospodarowaniu mieniem, co ma istotne znaczenie szczególnie w sytuacji znaczącego zmniejszenia w ostatnich latach środków z opłat abonamentowych, których podziału dokonuje Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Odpowiedzialność za funkcjonowanie Polskiego Radia S.A., w ramach podziału kompetencji, ponoszą wszystkie jej organy, tj. Zarząd, Rada Nadzorcza i Walne Zgromadzenie.

Organy te powinny działać i kształtować wzajemne relacje wykorzystując przysługujące im instrumenty prawne, mając na uwadze interes publiczny oraz dobro Spółki w długiej perspektywie czasowej.

¹ W skardze na działalność Spółki wskazano na obszary nieprawidłowości dotyczące m.in. gospodarowania mieniem oraz udzielania zamówień publicznych.

² Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI

2.1. OCENA KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie gospodarowanie mieniem przez Polskie Radio S.A. w latach 2007-2010 (do czasu zakończenia kontroli) ze względu na zakres i skalę stwierdzonych nieprawidłowości, polegających m.in. na:

- 1) niedostosowaniu strategii rozwoju Spółki do sytuacji na rynku mediów, [str. 7]
- 2) doprowadzeniu do pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej, głównie na skutek spadku przychodów i zmniejszenia rentowności sprzedaży, [str. 7-12]
- 3) oddawaniu przez Spółkę nieruchomości do korzystania innym podmiotom bez zgody Ministra Skarbu Państwa, [str. 12-13]
- 4) wydatkowaniu części środków pochodzących ze sprzedaży nieruchomości na zakup wyposażenia zamiast na inwestycje, [str. 14]
- 5) przypadkach naruszania procedur przy udzielaniu zamówień publicznych oraz nieprawidłowej realizacji inwestycji, [str. 16-21]
- 6) niegospodarnych działaniach przy zatrudnianiu i wynagradzaniu pracowników. [str. 21-29]

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie realizację przez Spółkę zadań nadawcy publicznego. Przyjmując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności działania na rzecz poprawy zasięgu nadawanych programów, efekty funkcjonowania Komisji Kwalifikacyj-

nych Kart Mikrofonowych, mających na celu zapewnienie wysokiego poziomu programów radiowych i sposobu ich prezentowania oraz tworzenie i rozpowszechnianie programów dla odbiorców za granicą.

Do działalności Spółki w zakresie realizacji zadań nadawcy publicznego Najwyższa Izba Kontroli zgłasza następujące uwagi:

- 1) nie zostały określone zasady realizacji misji publicznej, co utrudnia ocenę wywiązywania się Spółki z tego obowiązku, [str. 29]
- 2) stwierdzono opóźnienia w tworzeniu kompleksowej bazy danych, zawierającej informacje o posiadanej przez Spółkę dokumentacji programowej, [str. 32-33]
- 3) nie osiągnięto zakładanego poziomu digitalizacji archiwalnych nagrań dźwiękowych, [str. 33]
- 4) stwierdzono malejące wykorzystanie studiów nagrań i studiów koncertowych na potrzeby Spółki. [str. 33-34]

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe w łącznej kwocie 13.580,72 tys. zł. [str. 34]

2.2. UWAGI I WNIOSKI

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości Zarząd Polskiego Radia S.A. powinien:

- 1) opracować i przyjąć strategię rozwoju Spółki, określającą m.in. wieloletnią politykę inwestycyjną, strukturę i wielkość zatrudnienia, źródła przychodów i kierunki wydatków, uwzględniającą rzeczywiste uwarunkowania ekonomiczno-finansowe,
- 2) podjąć działania w celu poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej, w szczególności zwiększenia rentowności sprzedaży,
- 3) zapewnić przestrzeganie prawa przy gospodarowaniu mieniem, w tym występować do Ministra Skarbu Państwa o zgodę na rozporządzenie prawami majątkowymi zaliczanymi do aktywów trwałych Spółki przekraczających równowartość 50 tys. euro,
- 4) zapewnić przestrzeganie zasad i procedur udzielania zamówień publicznych,
- 5) zaniechać niegospodarnych działań przy realizacji inwestycji,
- 6) racjonalnie i w sposób gospodarny zarządzać kadrami w tym zaniechać dokonywania w umowach o pracę zmian skutkujących negatywnymi konsekwencjami finansowymi dla Spółki,
- 7) rozważyć utworzenie komórki audytu wewnętrznego,
- 8) rozważyć wykorzystanie uwag odnoszących się do realizacji zadań nadawcy publicznego.

Rada Nadzorcza Polskiego Radia S.A. powinna:

- 1) rozważyć zasadność zawierania z członkami Zarządu umów zawierających postanowienia korzystniejsze niż wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa,
- 2) określić zasady przyznawania świadczeń dodatkowych z tytułu zatrudnienia w zakresie zwrotu przez członków Zarządu częściowych kosztów użytkowania udostępnionego lokalu mieszkalnego, w tym mieszkania służbowego.

Minister Skarbu Państwa powinien sprawować bieżący nadzór nad działalnością Spółki w sferze majątkowej, ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) kontroli i oceny realizacji wyników finansowych oraz reagowania w odpowiednim czasie w przypadkach pogarszania się sytuacji ekonomicznej Spółki,
- 2) dokonywanych przez Spółkę czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami majątku trwałego.

3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

3.1. STRATEGIA ROZWOJU SPÓŁKI

1. W 2007 r. został opracowany dokument pn. „Strategia Rozwoju Polskiego Radia S.A. w latach 2008-2012”, który został przyjęty przez Zarząd na posiedzeniu w dniu 7 listopada 2007 r. Przyjęte w tym dokumencie założenia okazały się nierealne.

Do końca 2009 r. nie dostosowano przyjętych założeń do bieżącej sytuacji w zakresie finansowania działalności Spółki. Dopiero w 2010 r., w związku z utworzeniem w nowej strukturze organizacyjnej Działu Strategii i Planowania, przystąpiono do prac nad opracowaniem nowej strategii rozwoju Spółki.

2. Realizacja ww. „Strategii ...”, w tym strategii produktowej i promocyjnej oraz rozwoju technicznego, była uzależniona od sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki. W cz. piątej ww. dokumentu – Symulacja ekonomiczno-finansowa – przyjęto, że nastąpi wzrost przychodów z poziomu 279.500 tys. zł w 2008 r. do 317.700 tys. zł w roku 2012. Podstawą przewidywanego wzrostu przychodów było założenie systematycznego zwiększania przychodów abonamentowych na skutek wzrostu, w granicach 4-5% w stosunku do roku poprzedniego, ściągalności opłat abonamentowych.

Założono również, że pozaabonamentowe źródła przychodów, w tym przychody ze sprzedaży czasu reklamowego, będą utrzymywać się na stałym poziomie (w 2008 r. i w latach następnych po 47.200 tys. zł).

3. W podpisanym w dniu 23 lutego 2007 r. pomiędzy Spółką a zakładowymi organizacjami związkowymi *Porozumieniu w sprawie zasad przeprowadzenia zwolnień grupowych*, jako jedną z przyczyn uzasadniających konieczność przeprowadzenia zwolnień określono przewidywane zmniejszenie wpływów abonamentowych oraz pozaabonamentowych, co świadczy o tym,

że Zarząd Spółki przyjmując ww. „Strategię ...” miał świadomość, że jej założenia w zakresie zwiększania się przychodów nie mają oparcia w rzeczywistości.

4. Spółka nie posiada jednolitego dokumentu dotyczącego strategii działań związanych z pogarszającą się jej sytuacją finansową.

Podjęte przez Zarząd Spółki działania w związku ze spadkiem przychodów abonamentowych polegały m.in. na: zmianie struktury organizacyjnej; planowanym przeprowadzeniu w 2010 r. zwolnień grupowych, w wyniku których zakładano zmniejszenie stanu zatrudnienia z ponad 1.300 do 800-900 osób; utworzeniu, w miejsce Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia „Amadeus” w Poznaniu, instytucji kultury oraz zmniejszaniu wydatków. Należy zaznaczyć, że oszczędności z tytułu zmiany struktury organizacyjnej oraz w wyniku ewentualnych zwolnień grupowych mogą wystąpić dopiero w 2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia niedostosowanie „Strategii ...” do sytuacji na rynku mediów.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła o przyjęcie strategii rozwoju Spółki określającej m.in. wieloletnią politykę inwestycyjną, strukturę i wielkość zatrudnienia, źródła przychodów i kierunki wydatków, uwzględniającej rzeczywiste uwarunkowania ekonomiczno-finansowe.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK, że w Spółce opracowano dokument pn. „Strategia Rozwoju Polskiego Radia S.A. na lata 2011-2014”, który w dniu 30 grudnia 2010 r. został przyjęty przez Zarząd Spółki.

3.2. SYTUACJA EKONOMICZNO-FINANSOWA

1. W latach 2007-2009 nastąpiło pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki. W 2007 r. Spółka uzyskała zysk netto w wysokości 15.849,7 tys. zł, w 2008 r. stratę w wysokości 14.067,6 tys. zł, a w 2009 r. stratę w wysokości 1.486,7 tys. zł.

Istotny wpływ na wyniki finansowe Spółki miał spadek przychodów z abonamentu radiowo-telewizyjnego. W 2008 r. zmniejszenie przychodów z abonamentu nie zostało zrównoważone wzrostem przychodów z innych źródeł lub zmniejszeniem kosztów. W 2009 r. strata była mniejsza niż w 2008 r., głównie w wyniku zmniejszenia kosztów.

Na skutek pogarszającej się sytuacji ekonomiczno-finansowej zmalały posiadane przez Spółkę środki finansowe, z 54.377 tys. zł na koniec 2007 r. do 29.067 tys. zł na koniec 2009 r., tj. o 46%.

2. W 2007 r. przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 271.104,5 tys. zł, natomiast koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów 207.839,9 tys. zł. Spółka uzyskała zysk brutto ze sprzedaży w wysokości 63.264,6 tys. zł, a zysk z działalności operacyjnej wyniósł 24.281,9 tys. zł. Przychody finansowe w 2007 r. wyniosły 1.987,5 tys. zł, a koszty finansowe - 329,3 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2007 r. aktywa obrotowe wynosiły 78.550,3 tys. zł, z czego zapasy 3.269 tys. zł. W 2007 r. Spółka otrzymała z rachunku bankowego KRRiT środki finansowe w wysokości 188.581,8 tys. zł, co stanowiło 66% sumy przychodów netto z działalności operacyjnej.

Koszty dotyczące realizacji misji publicznej wyniosły 257.902,6 tys. zł, w tym 105.558,6 tys. zł stanowiły koszty wynagrodzeń związane z realizacją misji publicznej oraz usługi obce związane z realizacją misji publicznej w wysokości 65.265,5 tys. zł. W kosztach realizacji misji publicznej kwotę 24.582,8 tys. zł stanowiły koszty amortyzacji, a kwotę 24.941 tys. zł - pozostałe koszty rodzajowe.

3. W 2008 r. przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 246.420,3 tys. zł, natomiast koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów - 220.979,2 tys. zł. Spółka uzyskała zysk brutto ze sprzedaży w wysokości 25.441,1 tys. zł, natomiast strata netto z działalności operacyjnej wyniosła 15.274,8 tys. zł.

Przychody finansowe w 2008 r. wyniosły 3.529,5 tys. zł, a koszty finansowe - 1.965,1 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2008 r. aktywa obrotowe wynosiły 83.564,3 tys. zł, z czego zapasy 2.646,2 tys. zł. W 2008 r. Spółka otrzymała z rachunku bankowego KRRiT środki finansowe w wysokości 161.863,7 tys. zł, co stanowiło 64% sumy przychodów netto z działalności operacyjnej. Koszty dotyczące realizacji misji publicznej wyniosły 250.418 tys. zł, w tym 101.202,9 tys. zł stanowiły koszty wynagrodzeń oraz usługi obce w wysokości 66.270,4 tys. zł. W kosztach realizacji misji publicznej 24.093,8 tys. zł stanowiły koszty amortyzacji, a 22.175,8 tys. zł pozostałe koszty rodzajowe.

4. W 2009 r. Spółka otrzymała z rachunku bankowego KRRiT środki finansowe w wysokości 172.419,5 tys. zł, co stanowiło 70% sumy przychodów netto z działalności operacyjnej.

Koszty dotyczące realizacji misji publicznej wyniosły 228.461,2 tys. zł, w tym 92.796,7 tys. zł stanowiły koszty wynagrodzeń oraz usługi obce w wysokości 63.201,9 tys. zł. W kosztach realizacji misji publicznej 23.604,2 tys. zł stanowiły koszty amortyzacji, a 20.307,9 tys. zł pozostałe koszty rodzajowe.

5. W 2008 r. spośród pięciu Programów Polskiego Radia S.A. cztery osiągnęły ujemny wynik, wynoszący: -1.650,1 tys. zł w przypadku Programu 1, -16.254 tys. zł w przypadku Programu 2, -9.122,4 tys. zł w przypadku Programu 4 (PR Euro), -7.095,7 tys. zł w przypadku Programu 5 (Polskie Radio dla Zagranicy). Program 3 jako

jedyny osiągnął dodatni wynik wynoszący 16.970,6 tys. zł.

W 2009 r. spośród pięciu Programów Polskiego Radia S.A. trzy osiągnęły ujemny wynik, wynoszący: - 7.073,9 tys. zł w przypadku Programu 2, 3.645,1 tys. zł w przypadku Programu 4 (PR EURO) i - 4.835,6 tys. zł w przypadku Programu 5 (Polskie Radio dla Zagranicy). Programy 1 i 3 osiągnęły dodatni wynik wynoszący odpowiednio: 1.014,3 tys. zł i 18.147,5 tys. zł.

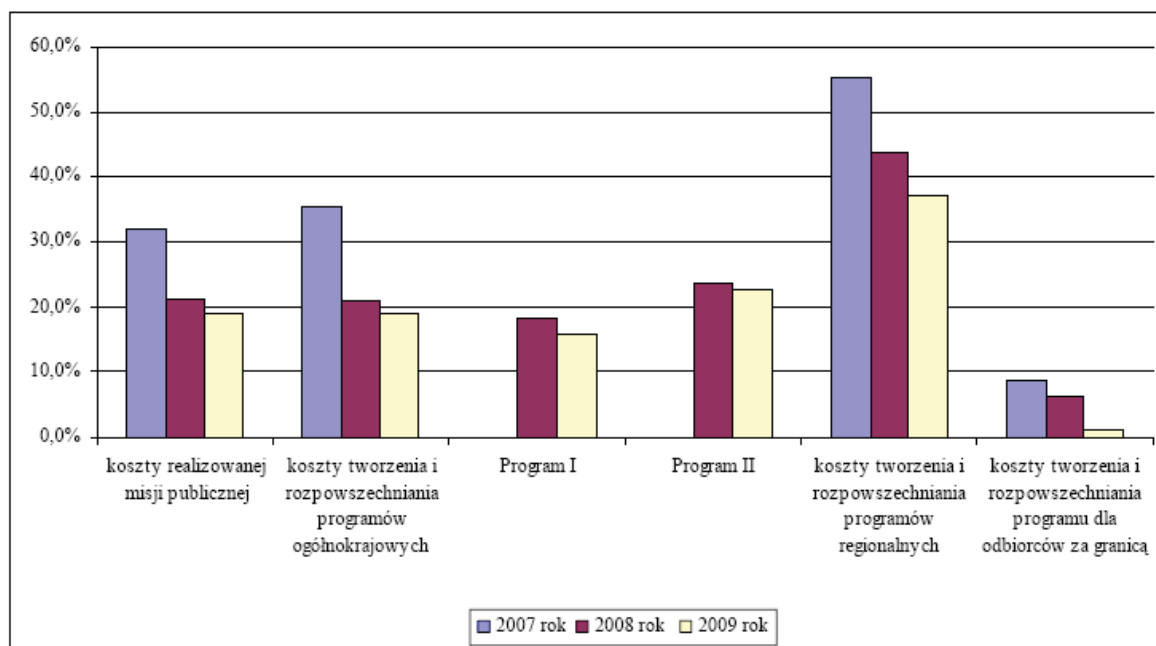
Strukturę i wielkość kosztów działalności misyjnej Polskiego Radia S.A. w latach 2007-2009 przedstawia wykres nr 1.

6. Oddziały w Poznaniu oraz Solcu Kujawskim prowadziły odrębne księgi rachunkowe oraz sporządzały samodzielne sprawozdania finansowe. Orkiestra AMADEUS zarówno na dzień 31 grudnia 2007 r., jak i 31 grudnia 2008 r. posiadała wydzielony przez Spółkę kapitał własny w wysokości 337,2 tys. zł.

Wydzielony kapitał własny Radiowego Centrum Nadawczego na dzień 31 grudnia 2007 r. wynosił 55.198,7 tys. zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2008 r. - 55.516,6 tys. zł. Ww. sprawozdania były

przedmiotem badania przez biegłych rewidentów, którzy sporządzali raporty uzupełniające opinię z badania sprawozdania finansowego Spółki. Za 2007 r. Radiowe Centrum Nadawcze uzyskało zysk netto w kwocie 212,32 zł, za 2008 r. zysk netto wyniósł 13,16 tys. zł. Działalność Orkiestry AMADEUS za 2007 r. przyniosła zysk netto w kwocie 40,68 tys. zł, za 2008 r. zysk netto wyniósł 29,72 tys. zł. Według wstępnych danych za 2009 r., RCN uzyskało zysk netto w wysokości 5,36 tys. zł, natomiast Orkiestra AMADEUS stratę w wysokości 81,54 tys. zł.

Wykres nr 1

Źródło: Informacja KRRiT o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2009 r.

7. Do dnia 13 stycznia 2006 r. w rejestrze przedsiębiorców KRS jako oddział Spółki figurowała również Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach. W dniu 15 września 2005 r. została zawarta pomiędzy Ministrem Kultury a Miastem Katowice i Polskim Radiem S.A. umowa o utworzeniu instytucji kultury Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia.

W dniu 16 grudnia 2009 r., uzasadniając to trudną sytuacją finansową, spowodowaną znacznym spadkiem wpływów abonamentowych, Zarząd Spółki podjął uchwałę nr 118/IV/2009 w sprawie wypowiedzenia umowy o utworzeniu instytucji kultury z 15 września 2005 r. Rozwiązanie ww. umowy miało nastąpić w dniu 31 grudnia 2010 r. Należy zaznaczyć, że zgodnie z § 13 ust. 4 umowy o utworzeniu instytucji kultury, wypowiedzenie umowy powoduje konieczność przeprowadzenia jej likwidacji.

8. Zmniejszanie wydatków w 2009 r. w stosunku do 2008 r. w niewielkim zakresie dotyczyło kosztów reprezentacji, które wyniosły: 345,72 tys. zł w 2007 r., 355,83 tys. zł w 2008 r. i 311,08 tys. zł w 2009 r. Korzystanie z funduszu reprezentacyjnego w Spółce nie było przy tym regulowane jakimikolwiek aktami wewnętrznymi.

Kontrola 13 wybranych losowo faktur dotyczących wydatków z funduszu reprezentacyjnego na sumę 196,6 tys. zł (z powyższej kwoty zakupiono towary i usługi gastronomiczne opodatkowane stawką VAT 22% za kwotę 63.484,37 zł) wykazała przypadek zatwierdzenia zawyżonej faktury i dokonywania na niej zmian korektorem oraz naruszenie wewnętrznych regulacji w zakresie zakupu towarów i usług. Faktura nr 76388 z dnia 13 lutego 2008 r. z tytułu organizacji gali „Srebrne Usta” na potrzeby Programu 3, została wystawiona przez ORBIS S.A. w Warszawie na kwotę 65.430 zł oraz zatwierdzona pod względem finansowym przez głównego księgowego i Prezesa Zarządu Spółki na ww. kwotę, pomimo że prawidłowa wartość faktury, zgodnie z załączonymi do niej dokumentami, powinna wynosić 60.030 zł. Faktura została początkowo zatwierdzona finansowo przez Dyrektora Pro-

gramu 3, którego pieczętka i podpis zostały zamazane korektorem, a w miejscu tym złożył podpis Prezes Zarządu Spółki. Do ww. faktury w dniu 29 lutego 2008 r. sprzedawca wystawił fakturę korygującą nr 1571/2008, pomniejszając wartość faktury o 5.400 zł.

Przed zakupem usługi gastronomicznej związanej z organizacją gali „Mateusze 2008” na kwotę 28.709 zł, wynikającą z faktury nr 587/G/2008 z dnia 16 września 2008 r., nie zostało sporządzone wymagane przez przepisy wewnętrzne zamówienie na dostawę towarów lub usług. Zamówienie na dostawę towarów lub usług opatrzone datą 8 lipca 2009 r. obejmujące tylko niewielką część kwoty faktury, tj. 3.708,99 zł, sporządzono i załączono do ww. faktury dopiero po jej wystawieniu.

Było to niezgodne z cz. II Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Polskim Radiu S.A., stanowiącą załącznik do uchwały Zarządu nr 33/IV/2007 z dnia 28 marca 2007 r., zgodnie z którą, sprawdzenie pod względem merytorycznym dokumentów księgowych polega m.in. na ustaleniu rzetelności danych, celowości i gospodarności wykorzystania środków finansowych.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie doprowadzenie do pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki, głównie na skutek spadku przychodów i zmniejszenia rentowności sprzedaży.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła o podjęcie działań w celu poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej, w szczególności zwiększenie rentowności sprzedaży.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki wskazał, że począwszy od 2010 r. poprawie uległy wskaźniki ekonomiczne na skutek zwiększenia przychodów i obniżenia kosztów, co przełożyło się bezpośrednio na osiągnięty wynik finansowy oraz wskaźniki rentowności obrotu netto, jak również wskaź-

niki rentowności majątku i kapitału. Podał ponadto, że w okresie siedmiu miesięcy 2010 r. Polskie Radio S.A. poprawiło sytuację finansową uzyskując przychody na łączną kwotę 184.502,3 tys. zł, zaś koszty ponosząc na kwotę 138.398,0 tys. zł, tym samym osiągając wynik finansowy netto na poziomie 37.583,2 tys. zł.

Prezes Zarządu Spółki podał, że spadek o 9.539,9 tys. zł przychodów abonamentowych w okresie 11 miesięcy 2010 r. został zrekomensowany wzrostem przychodów z reklam i sponsoringu o 7.753,4 tys. zł. Ponadto Zarząd przygotował koncepcję koniecznych zmian kadrowych w Spółce oraz zwiększył pola eksploatacji działalności Spółki, otwierając kanały tematyczne.

W trakcie kontroli kontrolerzy Najwyższej Izby Kontroli zwrócili uwagę na brak w Spółce zasad korzystania z funduszu reprezentacyjnego, zaakceptowanie zawyżonej o 5,4 tys. zł faktury dotyczącej wydatków z tego funduszu oraz dokonanie wydatków na kwotę 28,7 tys. zł bez sporządzenia zamówienia na dostawę usług.

W trakcie kontroli NIK w Spółce Prezes Zarządu Polskiego Radia S.A. stwierdził, że dostrzega konieczność sprecyzowania zasad korzystania z funduszu reprezentacyjnego przy jednoczesnym planowanym ograniczeniu korzystania z tego funduszu. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Spółki poinformował NIK, że w dniu 30 grudnia 2010 r. Zarząd podjął uchwałę nr 138/V/2010 w sprawie regulaminu korzystania z funduszu reprezentacyjnego, co stanowi wykonanie wniosku pokontrolnego NIK w tym zakresie.

3.3. GOSPODAROWANIE SKŁADNIKAMI MAJĄTKU TRWAŁEGO

1. Stwierdzono oddawanie przez Spółkę składników majątku trwałego o wartości powyżej 50 tys. euro do korzystania innym podmiotom na podstawie umów

prawa cywilnego, bez uzyskania zgody Ministra Skarbu Państwa.

Dotyczyło to umów dzierżawy ośrodków wypoczynkowych w Zakopanem i Joachimowie-Mogiłach, gmina Bolimów oraz umów najmu lokalu użytkowego w Warszawie i pomieszczeń w nieruchomościach należących do Spółki.

1.1. W dniu 15 czerwca 2004 r. Spółka zawarła umowę dzierżawy nieruchomości położonej w Zakopanem, ul. Za Strugiem 38B, na którą składa się budynek 3-kondygnacyjny o powierzchni 141 m². W ww. umowie czynsz został określony w wysokości 1.500 zł + VAT miesięcznie. Umowa została zawarta od 15 czerwca 2006 r. do 31 października 2006 r. z możliwością jej przedłużenia. W dniu 9 listopada 2006 r. został podpisany aneks nr 1, na mocy którego umowa została zawarta na czas nieoznaczony z możliwością wypowiedzenia przez każdą ze stron z zachowaniem sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia. Aneksem nr 2 z dnia 28 listopada 2008 r. miesięczny czynsz został podwyższony od dnia 1 grudnia 2008 r. do kwoty 1.800 zł + VAT. Przed zawarciem umowy dzierżawy nieruchomości w Zakopanem nie została określona jej wartość rynkowa.

1.2. W dniu 19 października 2006 r. Spółka zawarła umowę dzierżawy nieruchomości położonej w Joachimowie-Mogiłach, gmina Bolimów, składającej się z działki gruntu o powierzchni 18,392 ha zabudowanej budynkami użytkowymi o łącznej powierzchni użytkowej 2.889,2 m². Umowa została zawarta na czas oznaczony – od 1 listopada 2006 r. do 31 października 2007 r., z możliwością przedłużenia (zawarcia kolejnej umowy wieloletniej). Przed zawarciem umowy dzierżawy ww. nieruchomości nie został sporządzony operat szacunkowy. Operat szacunkowy został sporządzony w czasie trwania umowy dzierżawy, w związku z zamiarem jej sprzedaży. Zgodnie z operatem szacunkowym z 2 lipca 2007 r. wartość rynkowa nieruchomości wynosiła 2.968.000 zł, natomiast zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 27 lutego 2009 r., wartość ww. nieruchomości wynosiła 4.751.015 zł.

1.3. W 2007 r. z pomieszczeń znajdujących się w nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. J. S. Bacha 2, korzystały inne podmioty na podstawie zawartych ze Spółką umów najmu (na czas nieoznaczony). W czterech przypadkach spośród 10 umów najmu, pomieszczenia w ww. nieruchomości, które Spółka oddała do korzystania, roczny czynsz wynosił od 223.147,46 zł do 501.383,16 zł. Powierzchnia oddanych do korzystania pomieszczeń wynosiła od 812,76 do 2.208,25 m². Przed zawarciem ww. umów najmu nie została określona wartość rynkowa wynajmowanych pomieszczeń.

1.4. Spółka oddała do korzystania na podstawie umowy najmu zawartej na czas nieoznaczony pomieszczenia o powierzchni 722,38 m² w 2007 i 2008 r. oraz 762,60 m² w 2009 r. (od 1 czerwca) w nieruchomości przy ul. J. P. Woronicza 17 w Warszawie Telewizji Polskiej S.A., uzyskując z tytułu czynszu najmu przychody w wysokości: 277.331,65 zł w 2007 r., 239.014,84 zł w 2008 r. i 370.758,60 zł w 2009 r. Przed zawarciem umowy najmu nie została określona wartość rynkowa wynajmowanych pomieszczeń.

1.5. Do dnia 31 marca 2008 r. Spółka wynajmowała, na podstawie umowy najmu na czas nieoznaczony zawartej w dniu 1 lipca 2004 r., lokal użytkowy o powierzchni 100,9 m² położony w Warszawie przy Al. Niepodległości 74. W ww. umowie określono wysokość miesięcznego czynszu w wysokości 2.926,10 zł + VAT, który aneksem nr 1 z dnia 2 lutego 2007 r. został podwyższony do kwoty 4.338,70 zł + VAT miesięcznie. W dniu 10 grudnia 2009 r. Spółka zawarła na czas nieoznaczony, kolejną umowę najmu ww. lokalu użytkowego. Wysokość miesięcznego czynszu została określona w wysokości 6.255,80 zł + VAT miesięcznie. Przed zawarciem umowy najmu lokalu przy Al. Niepodległości 74 w Warszawie z dnia 1 lipca 2004 r. nie został sporządzony operat szacunkowy. Operat został sporządzony w czasie obowiązywania umowy, w związku z zamiarem sprzedaży przez Spółkę nieruchomości. Zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 8 czerwca 2007 r., wartość rynkowa nieruchomości wynosiła 809.055 zł (w tym 770.648 zł wartość prawa

własności lokalu), natomiast zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 24 lipca 2008 r. – 1.206.966 zł (w tym 1.146.502 zł wartość prawa własności lokalu).

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa³, państwowe osoby prawne są obowiązane uzyskać zgodę ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym oddania tych składników do korzystania innym podmiotom na podstawie umów prawa cywilnego lub ich wniesienia jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza równowartość w złotych kwoty 50.000 euro, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia wystąpienia o zgodę. Czynność prawna dokonana z naruszeniem obowiązku określonego w ust. 1 jest nieważna (art. 5a ust. 2).

2. W latach 2007-2009 w Spółce nie było instytucjonalnego systemu kontroli udostępniania studiów kontrahentom zewnętrznym oraz prawidłowości prowadzenia ewidencji wykorzystania studiów (nagrań i koncertowych) na ich potrzeby. Należy przy tym wskazać na zwiększający się wskaźnik wykorzystania studiów nagrań i studiów koncertowych przez kontrahentów zewnętrznych, co zostało opisane w części dotyczącej realizacji misji publicznej.

Od dnia 22 lutego 2010 r., w czasie kontroli NIK, został wprowadzony w Spółce system kontroli dostępu do studiów nagraniowych, co należy ocenić pozytywnie.

3. W dniu 24 lipca 2007 r. Minister Skarbu Państwa wyraził zgodę na dokonanie przez Spółkę czynności prawnej w zakresie rozporządzania składnikiem aktywów trwałych o wartości rynkowej powyżej 50 tys. euro, polegającej na sprzedaży nieruchomości

³ Dz. U. Nr 106, poz. 493, ze zm.

przy ul. J. S. Bacha 2 w Warszawie. W latach 2008-2009 ze środków uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości wydatkowano łącznie 7.809,5 tys. zł, w tym wydatkowano na zakup środków trwałych o wartości poniżej 3,5 tys. zł (wyposażenie) łączną kwotę 1.619,74 tys. zł, co nie stanowiło inwestycji w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy o rachunkowości⁴. Zakupiono m.in. telefony, zestawy do nawigacji satelitarnej, drukarki, monitory, telewizory.

Przed wyrażeniem zgody na sprzedaż ww. nieruchomości Minister Skarbu Państwa sformułował wymóg, by środki pochodzące ze sprzedaży zostały wykorzystane tylko w celu odtworzenia majątku Spółki, a Prezes Zarządu Spółki złożył oświadczenie, że środki uzyskane ze sprzedaży przedmiotowej nieruchomości zostaną w całości wykorzystane na cele inwestycyjne.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie rozporządzenie przez Spółkę składnikami majątku trwałego, ponieważ opisane wyżej działania były nielegalne oraz pozbawiły Ministra Skarbu Państwa ustawowych uprawnień w zakresie nadzoru właścicielskiego, tj. dokonywania oceny planowanej transakcji pod względem celowości, gospodarności i legalności.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła również negatywnie wydatkowanie części środków pochodzących ze sprzedaży nieruchomości na zakup wyposażenia zamiast na inwestycje.

W wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Prezesa Zarządu Polskiego Radia S.A., Najwyższa Izba Kontroli wniosowała o występowanie o zgodę Ministra Skarbu Państwa na rozporządzenie prawami majątkowymi zaliczanymi do aktywów trwałych Spółki przekraczających równowartość 50 tys. euro.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Polskiego Radia S.A. zapewnił, że Spółka będzie występowała do Ministra Skarbu Państwa o uzyskanie zgody na rozpo-

ządzenie składnikami majątku zaliczonymi do środków trwałych o wartości przekraczającej 50 euro.

3.4. NADZÓR WŁAŚCICIELSKI MINISTRA SKARBU PAŃSTWA

1. W latach 2007-2010 nadzór właścicielski nad Spółką sprawowany był w imieniu Ministra przez różne komórki organizacyjne Ministerstwa Skarbu Państwa⁵.

Z Instrukcji nr 3, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 12 Ministra Skarbu Państwa z dnia 31 marca 2005 r. w sprawie zasad postępowania przy wykonywaniu czynności nadzorczych przez komórki organizacyjne Ministerstwa Skarbu Państwa realizujące zadania Ministra Skarbu Państwa związane ze sprawowaniem nadzoru właścicielskiego⁶, wynika m.in., że Ministerstwo Skarbu Państwa powinno ustalać dla nadzorowanych spółek parametry ekonomiczne do osiągnięcia w danym roku obrotowym (wyniki ekonomiczno-finansowe) i parametry docelowe. Z informacji uzyskanych przez NIK w trybie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wynika, że w latach 2007-2009 nie wyznaczano dla Spółki parametrów ekonomicznych do osiągnięcia w danym roku obrotowym wyników ekonomiczno-finansowych, jak również parametrów docelowych.

Zaniechanie powyższych działań uzasadniono faktem przedłożenia przez Polskie Radio S.A. Ministrowi Skarbu Państwa strategii rozwoju, zawierającej symu-

⁴ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223, ze zm.).

⁵ Do dnia 11 stycznia 2010 r. w ramach nadzoru właścicielskiego Ministra Skarbu Państwa nad Spółką czynności nadzoru były realizowane przez Departament Nadzoru Właścicielskiego i Prywatyzacji I. W załączniku nr 1 do zarządzenia nr 3 z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie podziału zadań Kierownictwa Ministerstwa Skarbu Państwa został określony nowy podział zadań między departamentami w Ministerstwie, zgodnie z którym, od 12 stycznia 2010 r., zadania w zakresie nadzoru właścicielskiego nad Polskim Radiem S.A. zostały powierzone Departamentowi Nadzoru Właścicielskiego i Prywatyzacji II. Od dnia 5 października 2010 r., zgodnie z zarządzeniem Ministra Skarbu Państwa nr 39 w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Skarbu Państwa, zadania w tym zakresie powierzono Departamentowi Nadzoru Właścicielskiego.

⁶ Minister Skarbu Państwa zarządzeniem nr 19 z dnia 19 marca 2010 r. wprowadził zasady nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa. System monitorowania wprowadzony ww. zasadami ma umożliwić szybkie reagowanie w przypadkach pogarszającej się sytuacji ekonomicznej nadzorowanych spółek.

lacje ekonomiczno-finansowe dla Spółki w kilkuletnim okresie czasu, w tym informacje na temat planowanych przychodów abonamentowych i pozaabonamentowych, prognozowanych kosztów działalności oraz planowanych nakładów inwestycyjnych (opracowany w 2007 r. przez Spółkę dokument pn. „Strategia Rozwoju Polskiego Radia S.A. w latach 2008-2012”, który w 2009 r. został przedłożony Ministrowi Skarbu Państwa zakładał wzrost globalnego poziomu przychodów w wyniku systematycznego wzrostu przychodów abonamentowych, co zostało omówione w części poświęconej sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki).

Po sformułowaniu przez Ministerstwo Skarbu Państwa wymogu, by środki finansowe uzyskane ze sprzedaży nieruchomości przy ul. J. S. Bacha 2 w Warszawie zostały wykorzystane tylko na cele inwestycyjne, nie monitorowano sposobu wykorzystania tych środków uzasadniając to brakiem kompetencji w tym zakresie oraz faktem, że możliwość kontrolowania wykorzystania środków posiadała Rada Nadzorcza Spółki.

2. Minister Skarbu Państwa, wykonując uprawnienia Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 19 listopada 2008 r. podjął uchwałę w sprawie przeprowadzenia audytu zewnętrznego działalności Spółki. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę⁷, w wykonaniu której zawarto umowę z Morison Financista Audit sp. z o.o. w Poznaniu, której przedmiotem było przeprowadzenie audytu działalności Spółki w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 30 września 2008 r.⁸ W wyniku audytu, w dniu 9 lutego 2009 r. został sporządzony raport z działalności Spółki, w którym wskazywano na przypadki działań nielegalnych lub niegospodarnych. Wnioski z raportu stanowiły m.in. podstawę do zwrócenia się przez Ministra Skar-

bu Państwa w dniu 12 marca 2009 r. do Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej oraz do Głównego Inspektora Pracy o wszczęcie postępowania kontrolnego w Polskim Radiu S.A.

Wykonując uprawnienia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki (ZWZ) Minister Skarbu Państwa nie udzielił absolutorium dwóm członkom Zarządu Spółki z wykonania przez nich obowiązków w 2007 r. i 2008 r. W dniu 30 czerwca 2008 r. odbyło się ZWZ, na którym zostały podjęte m.in. uchwały: nr 1 – o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Spółki za 2007 r.; nr 3 – o udzieleniu absolutorium dwóm członkom Zarządu Spółki; nr 4 – o nie udzieleniu absolutorium dwóm członkom Zarządu Spółki, w tym Prezesowi Zarządu. Uchwały ZWZ w sprawie udzielenia członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków w 2008 r. zostały powzięte w dniu 10 lipca 2009 r., kiedy to uchwałą nr 4 udzielono absolutorium dwóm członkom Zarządu Spółki, a uchwałą nr 5 nie udzielono absolutorium członkom Zarządu Spółki. Osobom tym w roku poprzednim ZWZ również nie udzielało absolutorium.

3.5. UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

1. W latach 2007-2009 Spółka udzieliła 105 zamówień publicznych na łączną wartość 139.726,3 tys. zł (netto). W 17 spośród udzielonych zamówień w ww. okresie (16,2%), stwierdzono działania z naruszeniem przepisów prawa.

Na przykład w 2008 r. Spółka za kwotę 423,44 tys. zł udzieliła zamówienia publicznego na dostawę wyposażenia satelitarnej stacji nadawczej do przekazu informacji dla kierowców. Umowa w sprawie zamówienia publicznego została podpisana z firmą Internationale Goederen en Produktenhandel IGP B.V. w Holandii (zwaną dalej IGP B.V.). Powołana w przedmiotowym postępowaniu komisja przetargowa nie żądała dokumentów potwierdzających, że firma IGP B.V. z Holandii jest jedynym dystrybutorem i sprzedawcą urządzeń wyprodukowanych przez International Datacasting Corporation z Kanady (zwanym dalej

⁷ Uchwała nr 18/V/2008 z 22 listopada 2008 r.

⁸ Zakres przedmiotowy audytu obejmował analizę: kosztów ogólnego zarządu oraz pozostałych kosztów operacyjnych; „pozostałych przychodów operacyjnych” oraz w „wyniku zdarzeń nadzwyczajnych”; kosztów ponoszonych przy użyciu służbowych kart kredytowych; kosztów marketingu i reklamy oraz kosztów sprzedaży; kosztów usług obcych i wydatków działań o charakterze inwestycyjnym; rezerw na zobowiązania; polityki kadrowej.

IDC), np. listów autoryzacyjnych, pism producenta wskazujących wyłącznych sprzedawców i dystrybutorów na obszarze Polski, czy Europy. Z opinii powołanego przez NIK biegłego z Instytutu Łączności – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie wynika, że dostawcą mógł być dowolny dystrybutor produktów IDC, a wykonawca IGP B.V. nie był w zakresie dostaw sprzętu jedynym wykonawcą, zdolnym do realizacji przedmiotu zamówienia.

Udzielenie zamówienia publicznego na dostawę wyposażenia satelitarnej stacji nadawczej do przekazu informacji dla kierowców nastąpiło z naruszeniem art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Prawo zamówień publicznych⁹, zgodnie z którym zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki, jeżeli dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze.

Ponadto IGP B.V. nie wystawił „deklaracji zgodności”, zawierającej elementy określone w art. 13 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej¹⁰ potwierdzającej, że dostarczane w wykonaniu umowy z dnia 21 listopada 2008 r. urządzenia i wyposażenie posiadają wymaganą odporność na zaburzenia elektromagnetyczne, co stanowiło naruszenie art. 12 ww. ustawy.

2. Spółka udzieliła zamówień dodatkowych na kwotę 400,39 tys. zł brutto bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz bez zawarcia na piśmie umowy w sprawie zamówienia publicznego. W związku z realizacją umowy na roboty budowlane z dnia 30 czerwca 2009 r. na kwotę 804,1 tys. zł brutto, zawartej z wykonawcą wybranym w przetargu nieograniczonym¹¹, udzielono zamówień dodatkowych na podstawie protokołów konieczności o łącznej wartości 328,19 tys. zł, co stanowiło 84.647,90 euro, wg kursu euro 3,8771 zł obowiązującego przy obliczaniu wartości zamówień publicznych.

⁹ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655, ze zm.).

¹⁰ Dz. U. z 2007 r. Nr 82, poz. 556.

¹¹ STALA Zakład Usługowy w Warszawie.

Stanowiło to naruszenie art. 7 ust. 3 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych stanowiącego, że zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy.

3. Dwie umowy w sprawie zamówienia publicznego, na łączną kwotę 2.313,43 tys. zł brutto¹² zostały podpisane w imieniu Spółki przez jednego członka Zarządu niezgodnie z zasadami reprezentacji Polskiego Radia S.A. wynikającymi z § 14 Statutu Spółki, który stanowi, że do składania oświadczeń woli i podpisywania umów w imieniu Spółki uprawniony jest Prezes Zarządu samodzielnie lub dwóch członków Zarządu łącznie. Udzielone przez Prezesa Zarządu pełnomocnictwa zawierały jedynie upoważnienie do zatwierdzenia wewnętrznych dokumentów związanych z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz do prowadzenia spraw wynikających z nadzoru kompetencyjnego, natomiast nie zawierały umocowania do podpisania umów w sprawie zamówienia publicznego.

4. Prowadzona przez Spółkę dokumentacja dotycząca postępowań o udzielenie zamówień nie pozwala na stwierdzenie, czy wartość szacunkowa przedmiotu zamówienia ustalana była zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie wymogami określonymi w art. 32 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z wzorem protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹³, w protokole należy m.in. zamieścić informację, na jakiej podstawie dokonano ustalenia wartości zamówienia. W żadnym protokole spośród objętych kontrolą postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie podano,

¹² Na wykonanie usług operatora trasy koncertowej „Lato z Radiem 2008” z dnia 7 maja 2008 r. z Agencją Artystyczno-Usługową „Bogart” w Gdańsku na kwotę 2.184.105,00 zł brutto oraz na wykonanie projektu wykonawczego wielobranżowego i kosztorysu inwestorskiego, przedmiaru robót, dotyczących przebudowy pomieszczenia Rozdzielni Elektro-Akustycznej w obojku O-1 Polskiego Radia S.A. z dnia 14 sierpnia 2008 r., zawartej z Biurem Projektów Radia i Telewizji „Protel” sp. z o.o. w Warszawie na kwotę 129.320,00 zł brutto.

¹³ Dz. U. Nr 188, poz. 1154.

w jaki sposób dokonano ustalenia wartości przedmiotu zamówienia. Wątpliwości budzi szczególnie brak określenia metody ustalania wartości zamówienia przy zawieraniu umów na usługi prawnicze.

Na przykład, w dwóch spośród trzech skontrolowanych postępowań w trybie z wolnej ręki na usługi prawnicze¹⁴ ustalona przez Polskie Radio S.A. wartość zamówienia była tożsama ze złożonymi przez wykonawców ofertami cenowymi, co Spółka wyjaśniała faktem precyzyjnego ustalenia szacunkowej wartości zamówienia.

5. Stwierdzono ponadto, że ustalenia wartości szacunkowej zamówień dokonywano w innych datach, niż wskazywane w protokołach postępowań jako dzień ustalenia wartości zamówienia (w badanych postępowaniach brak jest dowodów potwierdzających ustalenie wartości szacunkowej zamówienia w datach wskazanych w protokołach).

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie udzielania zamówień publicznych dotyczyły również dokumentowania postępowań. W postępowaniach na dostawę licencji oprogramowania Microsoft oraz na wykonywanie usług szerokopasmowego dostępu do Internetu przepływowości 1 Gbps na okres trzech lat nie sporządzono wymaganej informacji na druku ZP-18 o wykluczeniu wykonawcy oraz informacji na druku ZP-19 o odrzuceniu oferty wykonawcy. Stanowiło to naruszenie § 4 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 października 2007 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹⁵ w związku z art. 96 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Ponadto jedna z osób wykonujących czynności w postępowaniu na wykonywanie usług szerokopasmowego dostępu do Internetu o przepływowości 1 Gbps na okres trzech lat nie złożyła pisemnego

oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności stanowiących przesłanki do wyłączenia od udziału w postępowaniu, co stanowiło naruszenie art. 17 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych. Wymagane oświadczenie (z datą 11 marca 2010 r.) zostało przedłożone w trakcie kontroli.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie naruszenie w Spółce procedur udzielania zamówień publicznych.

W wystąpieniu pokontrolnym do Zarządu Spółki Najwyższa Izba Kontroli wniosowała o zapewnienie przestrzegania zasad i procedur udzielania zamówień publicznych.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Polskiego Radia S.A. wskazał m.in., że w dniu 27 kwietnia 2010 r. Zarząd podjął uchwałę nr 67/V/2010, która doprecyzowała i zintensyfikowała kontrolę nad udzielaniem zamówień publicznych przez Spółkę, w tym wprowadziła wymóg rzetelnego szacowania wartości zamówień.

3.6. REALIZACJA INWESTYCJI

1. Spółka nie opracowała wieloletniej strategii inwestycyjnej, która uwzględniałaby potrzeby inwestycyjne niezbędne do realizacji celów strategicznych Polskiego Radia S.A. w kontekście realnych możliwości ich wykonania.

Realizacja inwestycji była poprzedzona sporządzeniem rocznych planów inwestycyjnych, które w niewielkim zakresie zostały zrealizowane.

2. W latach 2007-2009 Spółka realizowała ogółem 30 zadań inwestycyjnych (zakupy środków trwałych w budowie). Zakończono ogółem realizację 11 zadań, a 16 było w trakcie realizacji.

Nakłady na inwestycje zakończone wyniosły 7.799,4 tys. zł, w tym w 2007 r. – 2.933,3 tys. zł, 2008 – 3.128,5 tys. zł i 2009 – 1.737,6 tys. zł, na inwestycje w toku 10.212,9 zł, w tym w 2007 r. – 2.056,0 tys. zł, 2008 – 4.928,0 tys. zł i 2009 – 3.228,9 tys. zł. Plan inwestycyjny (środków trwałych

¹⁴ Postępowanie nr DK/WPzp-46-09, w wyniku którego w dniu 21 maja 2009 r. zawarto umowę z Kancelarią Radcy Prawnego oraz postępowanie nr DK/Wpzp-73/07, w wyniku którego w dniu 17 maja 2007 r. zawarto umowę z Kancelarią Prawną „Leśnodorski, Ślusarek i Wspólnicy” sp. k. w Warszawie.

¹⁵ Dz. U. Nr 202, poz. 1463.

w budowie) na 2007 r. został wykonany na kwotę 5.068,4 tys. zł (w 89%), na 2008 r. na kwotę 8.061,4 tys. zł (w 53%), a na 2009 r. - 4.966,5 tys. zł (w 43% planu po korektach).

3. Na realizację zadań inwestycyjnych związanych z procesem cyfryzacji tekstowo dźwiękowej oraz archiwum KRRiT przydzieliła Spółce w latach 2007-2009 specjalne środki w łącznej wysokości 7.833,2 tys. zł. Środki te zostały przeznaczone na realizację inwestycji: Cyfryzacja systemu produkcji radiowej (2.243,5 tys. zł), Modernizacja i rozbudowa studia im. Lutosławskiego (1.200,0 tys. zł), Modernizacja bazy nadawczej (1.952,0 tys. zł), System opracowania i konserwacji archiwów (2.437,7 tys. zł).

4. W latach 2004-2007 KRRiT przyznała Spółce środki specjalne w wysokości 7.738,96 tys. zł na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja i wyposażenie siedziby Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia AMADEUS w Poznaniu”. W latach 2007-2009 r. na realizację inwestycji Spółka wydatkowała łącznie tylko 118 tys. zł, (w 2007 r. – 78,2 tys. zł, w 2008 r. - 29,0 tys. zł, w 2009 r. – 10,8 tys. zł). Wydatki dotyczyły wykonania i aktualizacji dokumentacji projektowej, wykonania przyłączenia do sieci energetycznej oraz wykonania ekspertyzy technicznej. W 2008 r. Spółka przeprowadziła przetarg nieograniczony w celu wyłonienia wykonawcy inwestycji. W dniu 13 listopada 2008 r. złożone zostały 3 oferty spełniające warunki udziału w postępowaniu¹⁶. W dniu 22 maja 2009 r., tj. po ponad sześciu miesiącach od dnia otwarcia ofert, Zarząd Polskiego Radia S.A. unieważnił postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego uzasadniając to tym, że cena najkorzystniejszej oferty przewyższa kwotę, jaką Spółka może przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Podkreślić należy, że w związku z unieważnieniem postępowania wykonawca, który zaoferował najniższą cenę wniósł protest na czynność unieważnienia, który został przez komisję

przetargową oddalony¹⁷, a od tego rozstrzygnięcia protestującemu nie przysługiwało odwołanie.

Realizacja ww. inwestycji była przewidywana w terminie 20 miesięcy (do lutego 2011 r.), w związku z czym proporcjonalny koszt inwestycji w 2009 r. stanowiłby 2.107 tys. zł, a Spółka na koniec II, jak i III kwartału 2009 r. uzyskała przychody finansowe z tytułu odsetek w wysokości ok. 1.200 - 1.900 tys. zł, w tym m.in. od środków przekazanych przez KRRiT na realizację ww. zadania inwestycyjnego. KRRiT w piśmie z dnia 29 czerwca 2009 r. wskazała, że Polskie Radio S.A. w latach 2005-2008 posiadając przekazane na ww. cel środki finansowe uzyskało z tytułu odsetek bankowych przychody w wysokości 1.300 tys. zł, a w 2009 r. przychody finansowe z tego tytułu oszacowano na kwotę 200 tys. zł. Środki te nie zostały przez Spółkę uwzględnione jako częściowe pokrycie kosztów finansowania ww. inwestycji.

Pismem z dnia 3 czerwca 2009 r. Zarząd Polskiego Radia S.A. poinformował KRRiT, że Spółka nie ma możliwości realizacji ww. inwestycji oraz złożył kolejne wnioski (pisma z 27 lipca 2009 r. i 11 lutego 2010 r.) o wyrażenie zgody na zmianę przeznaczenia tych środków. W czerwcu 2010 r. KRRiT podjęła uchwałę, w której wyraziła zgodę na zmianę przeznaczenia ww. środków, tj. wykorzystania ich na działalność bieżącą. Niezależnie od wniosków składanych do KRRiT Spółka konsekwentnie podnosiła, że wskazanie przez KRRiT w uchwałach konkretnego celu, na jaki miały być wydatkowane środki, nie było dla Polskiego Radia S.A. wiążące.

5. Spółka zlecała, w większości jednemu podmiotowi – Biuro Projektów Radia i Telewizji Protel sp. z o.o. w Warszawie (BPRiT), opracowanie w latach 2007-2008 koncepcji i dokumentacji za łączną kwotę 124,24 tys. zł, które nie zostały przez Spółkę wykorzystane. Dotyczyło to:

- 1) koncepcji przebudowy Newsroomu w O-3 za kwotę 30,5 tys. zł, na zlecenie Dyrektora Programu 3 Polskiego Radia S.A. (do końca 2009 r. koncepcji

¹⁶ Najniższą cenę zaoferował wykonawca Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „A-Z” Zdzisław Filipiak sp. z o.o. w Poznaniu (7.023,3 tys. zł brutto).

¹⁷ Jeden z członków komisji zgłosił zdanie odrębne.

wykonanej przez BPRiT nie wdrożono ani nie wykorzystano do wykonania projektu wykonawczego. Pomimo że koncepcja została wykonana na zlecenie dyrektora Programu 3, nikt z przedstawicieli tego Programu nie zajął stanowiska w kwestii wykorzystania wykonanej koncepcji);

- 2) koncepcji modernizacji zasilania elektroenergetycznego za kwotę 34,16 tys. zł. Koncepcja została wykonana przez BPRiT na podstawie zapotrzebowania Programu 3 Polskiego Radia S.A (do końca 2009 r. koncepcja nie została wdrożona);
- 3) koncepcji wielobranżowej adaptacji studia S-1 im. Trzaskowskiego budynku O-1 za kwotę 47,99 tys. zł. Koncepcja została wykonana przez BPRiT we wrześniu 2008 r. i do czasu zakończenia kontroli nie została wykorzystana i wdrożona;
- 4) dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy zintegrowanego systemu komputerowego Continuum, umożliwiającego zarządzanie systemami ochrony oraz automatyką budynków za kwotę 11,59 tys. zł. Wykonana przez wykonawcę dokumentacja nie była aktualna z powodu zmiany cen usług i sprzętu elektronicznego oraz zmiany przeznaczenia pomieszczeń w budynkach Polskiego Radia S.A. od czasu jej ostatniej aktualizacji.

6. Przy realizacji inwestycji stwierdzono przypadek nieprzestrzegania przez Spółkę powszechnie obowiązujących przepisów prawa regulujących oddawanie do użytku obiektów budowlanych oraz niezetelnego prowadzenia dokumentacji budowy. Po zakończeniu inwestycji polegającej na przebudowie schodów wejściowych wraz z wykonaniem wejścia dla osób niepełnosprawnych oraz izolacji przeciwwilgociowej części ściany północnej budynku przy Al. Niepodległości 77/85, Spółka przystąpiła do ich użytkowania bez zawiadomienia właściwego organu o zakończeniu budowy.

Stanowiło to naruszenie art. 54 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁸, zgodnie z którym do użytkowania obiektu budowlanego, na którego

wzniesienie jest wymagane pozwolenie na budowę, można przystąpić po zawiadomieniu właściwego organu o zakończeniu budowy, jeżeli organ ten, w terminie 21 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, nie zgłosi sprzeciwu w drodze decyzji. Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy Prawo budowlane, w przypadku stwierdzenia przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego lub jego części z naruszeniem przepisów art. 54 i 55, właściwy organ wymierza karę z tytułu nielegalnego użytkowania obiektu budowlanego.

Przy realizacji ww. inwestycji wystąpiły nieprawidłowości w zakresie prowadzenia dokumentacji budowy, w tym działania nielegalne dotyczące prowadzenia dziennika budowy. Dziennik budowy nie został wydany przez właściwy organ, nie zawierał wpisów osób, którym zostało powierzono kierownictwo, nadzór i kontrola techniczna robót budowlanych, a osoby te nie potwierdziły podpisem przyjęcia powierzonych im funkcji.

Ponadto nie potwierdzano przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót. Prowadzenie dziennika budowy było niezgodnie z art. 45 ust. 1 i 2 ustawy Prawo budowlane oraz przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia¹⁹. W związku z wyczerpaniem znamion wykroczenia określonego w art. 94 pkt 4 ustawy Prawo budowlane NIK skierowała do właściwego organu zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia wykroczenia.

Dziesięć spośród 13 protokołów konieczności posiadało taką samą datę sporządzenia (20 listopada 2009 r.), jak data odbioru robót w nich wymienionych. Ustalenia kontroli nie dały podstaw do twierdzenia, by treść protokołów nie odpowiadała rzeczywistości, jednak z uwagi na znaczny zakres rzeczowy robót bu-

¹⁸ Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, ze zm.

¹⁹ Dz. U. Nr 108, poz. 953, ze zm.

dowlanych, określonych w ww. protokołach²⁰, istotnym problemem mogło być ich wykonanie w ciągu jednego dnia. Ponadto protokoły konieczności zostały zatwierdzone przez p.o. Dyrektora Dyrekcji Korporacyjnej dopiero w dniu 25 listopada 2009 r., tj. po dacie wskazanej jako data odbioru wykonanych robót.

Spółka zaniechała naliczenia BPRiT Protel sp. z o.o. w Warszawie kary umownej w kwocie 31,7 tys. zł w związku z nieterminowym zrealizowaniem inwestycji, co wynikało z § 9 ust. 1 pkt 1 umowy dnia 18 lutego 2009 r. Wszystkie prace w wykonaniu przedmiotu umowy zostały przez Spółkę odebrane w dniu 11 września 2009 r., tj. 161 dni po upływie terminów na wykonanie zamówienia.

7. W dniu 27 grudnia 2007 r. Spółka zawarła z konsorcjum Centrum Komputerowe ZETO S.A. w Łodzi i d'Accord Broadcasting Solutions GmbH w Hamburgu umowę, której przedmiotem było wykonanie Multimedialnej Radiowej Bazy Danych w terminie 35 tygodni od daty podpisania umowy.

W dniu 20 sierpnia 2008 r. do ww. umowy podpisano Aneks nr 1, którym przedłużono termin zakończenia prac do 15 grudnia 2008 r., a następnie w dniu 12 grudnia 2009 r. podpisano Aneks nr 2, którym przedłużono termin zakończenia prac do 15 kwietnia 2009 r., który również nie został dotrzymany. W dniu 22 grudnia 2009 r. Spółka podpisała z Konsorcjum porozumienie nr BZ/2113/09, w którym zgodziła się na naliczenie kar umownych najwyżej do kwoty 600 tys. zł, podczas gdy zgodnie z umową Polskie Radio S.A. mogło domagać się kary umownej w kwocie 1.155,12 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie zlecenie opracowywania koncepcji, za łączną kwotę 124,24 tys. zł w sytuacji braku rozpoznania możliwości realizacji inwestycji będących przedmiotem opracowań.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o określenie wieloletniej polityki inwestycyjnej w ramach strategii rozwoju Spółki.

Ponadto w wystąpieniu pokontrolnym NIK wskazała, że zaniechanie obciążenia wykonawcy BPRiT Protel sp. z o.o. w Warszawie karą umowną w kwocie 31,7 tys. zł oraz odstąpienie od naliczenia Konsorcjum kary umownej wysokości 555,12 tys. zł NIK ocenia jako działanie niegospodarne.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Polskiego Radia S.A. podał, że niewykorzystanie przy realizacji inwestycji opracowanych na zlecenie Spółki koncepcji i dokumentacji miało bezpośredni związek z regresem inwestycyjnym spowodowanym zmniejszającymi się przychodami z tytułu opłat abonamentowych wskazując, że obecnie Zarząd rozważa wykorzystanie części z tych koncepcji i dokumentacji. Jednocześnie Prezes Zarządu zapewnił, że w przyszłości wszelkie decyzje dotyczące zlecania opracowań koncepcji i dokumentacji projektowych podejmowane będą po dokonaniu szczegółowej analizy możliwości ich wykorzystania przez Spółkę.

Ponadto w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Polskiego Radia S.A. wskazał, iż podziela stanowisko NIK w kwestii braku wieloletnich planów inwestycyjnych.

Prezes Zarządu Spółki wskazał, że roszczenie wobec BPRiT Protel sp. z o.o. w Warszawie nie uległo przedawnieniu i zamiarem Spółki jest wyegzekwowanie tej należności. Natomiast podpisanie porozumienia nr BZ/2113/09 uzasadnił oceną służb technicznych Polskiego Ra-

²⁰ Dodatkowe zbrojenie płyty spocznikowej schodów, zwiększenie głębokości wykopu i zakresu robót izolacyjnych, wykonanie podbudowy z tłuczni i wykonanie podkładu betonowego, wykonanie robót ziemnych oraz rozbiórka elementów betonowych związana z rozbiórką starej nieczynnej kotłowni, renowacja trawnika po robotach ziemnych, montaż termostatu mikroprocesorowego ET02, wykonanie i montaż stojaków na flagi ze stali nierdzewnej, demontaż i wykonanie nawierzchni parkingu z kostki typu Bauma wraz z wymianą krawężników, zabezpieczenie przewodu telekomunikacyjnego MSWiA, budowa kanalizacji teletechnicznej i montaż studzienki SK-1, wykonanie nowych przykanalików i przełożenie kanalizacji.

dia S.A., z której wynikało, że z punktu widzenia interesów spółki, zakończenie realizacji przedmiotowego projektu było rozwiązaniem korzystniejszym od rozpoczęcia nowej procedury przetargowej zarówno pod względem czasowym, cenowym, jak i technologicznym, w szczególności zważywszy na stan jego zaawansowania.

3.7. ZARZĄDZANIE KADRAMI

1. W Polskim Radiu S.A. nie było regulacji wewnętrznych w sposób kompleksowy regulujących zasady zatrudniania oraz zmiany warunków pracy i płacy pracowników.

2. W Polskim Radiu S.A. na koniec 2007 r. zatrudnione były ogółem 1.272 osoby, na koniec 2008 r. ogółem 1.296 osób (wzrost w porównaniu do 2007 r. o 24 osoby, tj. 2%), a na koniec 2009 r. - 1.337 osób (wzrost w porównaniu do 2008 r. o 41 osób (3%).

Średnioroczne zatrudnienie w Spółce wyniosło: w 2007 r. 1.389,76 etatów i było o 49,7 etatów tj. o 3,4% niższe niż w 2006 r.; w 2008 r. 1.226,45 etatów i było o 163,31 etatów tj. o 12% niższe niż w 2007 r.; a w 2009 r. 1.258,19 etatów i było o 31,74 etatów tj. o 3% wyższe niż w 2008 r. Średnioroczne zatrudnienie w podziale na grupy zawodowe przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1 (w etatach)

L.p.	Grupy Zawodowe/Pracownicy (Prac.)	2006	2007	2008	2009
1	Dziennikarze	387,72	418,24	352,40	352,59
2	Prac. realizacji i emisji programu	60,96	57,94	49,75	49,96
3	Prac. techniczno-inżynierscy	309,94	291,85	260,38	267,35
4	Prac. artystyczni	113,42	112,08	123,35	124,57
5	Prac. redakcyjno-programowi	89,67	79,33	57,79	63,92
6	Prac. administracyjno-biurowi	264,05	237,75	205,79	216,01
7	Prac. ekonomiczno-finansowi	125,79	107,40	92,80	99,33
8	Prac. obsługi	87,92	85,17	84,19	84,46
OGÓŁEM		1.439,47	1.389,76	1.226,45	1.258,19

Źródło: opracowanie własne NIK

3. W IV kwartale 2009 r. oraz od 1 stycznia do 20 lutego 2010 r. w Spółce zatrudniono 72 osoby, w tym osiem osób na stanowiskach kierowników komórek organizacyjnych i ich zastępców, z czego 26 umów o pracę zawarto na czas nieokreślony.

Spośród zatrudnionych w ww. okresie wynagrodzenie 41 pracowników (tj. 57% przyjętych) było równe lub wyższe od średnich wynagrodzeń na danym

stanowisku, a w 13 przypadkach (18%) wynagrodzenie stanowiło wynagrodzenie maksymalne na danym stanowisku. W przypadku zatrudnienia czterech spośród ww. osób została podjęta decyzja o zatrudnieniu pomimo przekroczenia limitu zatrudnienia w danym roku, trudnej sytuacji finansowej Spółki i braku środków na wynagrodzenia dla nowych pracowników.

4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Spółce wyniosło: w 2007 r. – 5.282,76 zł; w 2008 r. – 5.502,92 zł (spadek o 5%; a w 2009 r. – 5.153,20 zł

(spadek w stosunku do 2008 r. o 6%). W latach 2007-2009 wynagrodzenie w grupie zawodowej powyżej średniego miesięcznego wynagrodzenia w Spółce osiągnęły następujące grupy zawodowe: dziennikarze (odpowiednio: 144%, 146%, 138%); pracownicy realizacji i emisji programu (odpowiednio: 119%, 128%, 120%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2007 r. wyniosło 5.282,76 zł i było wyższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2006 r. o 876,10 zł, tj. o 20%. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie wskaźników przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2007 r.²¹, maksymalny roczny wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynosił 3%. Powyższe oznacza, że w 2007 r. w Spółce maksymalny roczny wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia został przekroczony o 17%. Pomimo że Minister Skarbu Państwa przyjął do wiadomości wyjaśnienie Prezesa Zarządu Spółki co do przyczyn przekroczenia wskaźnika, który uzasadniał to m.in. kosztami związanymi ze zwolnieniami grupowymi, podwyżkami wynagrodzeń dla wszystkich pracowników od 1 września 2007 r., jak również zmniejszeniem etatowego stanu zatrudnienia stanowiącego bazę do liczenia wskaźnika, a także sytuacją finansową Spółki, nie zmienia to faktu, że stanowiło to działanie nielegalne.

W ramach przeciętnego wynagrodzenia istniały wśród pracowników Spółki zatrudnionych w tym samym systemie płacowym istotne różnice w poszczególnych Programach Polskiego Radia S.A. Najwyższe honoraria osiągnięte w latach 2007-2009 przez pracowników Spółki wyniosły odpowiednio: w Programie I – 64.160 zł, 116.575 zł, 80.545 zł; w Programie II – 74.851 zł, 80.050 zł, 77.320 zł; w Programie III – 127.230 zł, 139.900 zł, 118.300 zł. Najwyższe roczne honoraria współpracowników w latach 2007-2009 wyniosły odpowiednio: w Programie I – 90.880 zł, 93.440 zł, 77.950 zł; w Programie II – 46.306 zł, 69.902 zł, 19.910 zł; w Programie III – 90.040 zł, 116.200 zł, 115.075 zł.

W Spółce ponoszono znaczne wydatki na honoraria współpracowników, którzy otrzymywali wyższe wynagrodzenia, niż niektórzy pracownicy. Na przykład w grupie spikerów-lektorów, wynagradzanych w czasowo-honoracyjnym systemie płacowym w 2007 r. najniższe honorarium wyniosło 228 zł, w 2008 r. – 90 zł, a w 2009 r. – 3.862 zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Spółce w latach 2006-2009 w podziale na grupy zawodowe przedstawia tabela nr 2 (opracowanie własne NIK).

5. Do dnia 31 marca 2007 r. w Spółce obowiązywał „Zakładowy układ zbiorowy pracy pracowników Polskiego Radia – Spółki Akcyjnej” (Układ zbiorowy lub Układ) zawarty w dniu 29 maja 1998 r., którego postanowienia dotyczyły pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Układ ten, został wypowiedziany przez Zarząd Spółki z dniem 31 grudnia 2006 r. Postanowienia Układu były zamieszczane w indywidualnych umowach o pracę, także tych zawartych po 31 marca 2007 r., kiedy upłynął okres wypowiedzenia.

²¹ Dz. U. Nr 225 poz.1637.

Tabela nr 2

L.p.	Grupy Zawodowe/Pracownicy (Prac.)	2006	2007	2008	2009
1	Dziennikarze	6.347,84	7.578,14	8.027,83	7.101,98
2	Prac. realizacji i emisji programu	4.834,68	6.303,63	7.061,30	6.202,36
3	Prac. techniczno-inżynieryjni	3.765,30	4.346,41	4.678,33	4.666,08
4	Prac. Artystyczni	2.137,33	2.330,20	2.479,00	2.561,75
5	Prac. redakcyjno-programowi	3.280,57	4.253,92	4.581,36	4.576,66
6	Prac. administracyjno-biurowi	4.581,83	5.172,54	5.278,83	5.043,48
7	Prac. ekonomiczno-finansowi	3.702,95	4.630,99	5.058,48	4.788,63
8	Prac. Obsługi	2.573,06	2.739,96	2.930,47	3.121,31
OGÓŁEM		4.406,66	5.282,76	5.502,92	5.153,20

Układ rozszerzał prawa pracownicze w stosunku do zapisów w Kodeksie pracy m.in. w zakresie wydłużenia okresów wypowiedzeń umów o pracę, zwiększonego wymiaru zwolnienia na poszukiwanie pracy w okresie wypowiedzenia, dodatkowych odpraw, urlopu wypoczynkowego, ryczałtu za korzystanie z prywatnego samochodu do zadań służbowych, dodatku uzupełniającego wynagrodzenie i zasiłek chorobowy.

6. W 2007 r. Spółka przeprowadziła zwolnienia grupowe, których podstawowym celem była redukcja zatrudnienia. Kontrola wykazała, że po przeprowadzeniu zwolnień grupowych zatrudnionych zostało więcej osób niż zwolniono, w efekcie czego stan zatrudnienia na koniec 2009 r. był wyższy niż przed realizacją zwolnień grupowych. Ponadto zwolnienia grupowe kosztowały Spółkę 10.256,08 tys. zł.

W dniu 23 lutego 2007 r. pomiędzy Zarządem Spółki a działającymi w Spółce związkami zawodowymi zostało zawarte Porozumienie określające szczegółowe zasady postępowania w sprawach dotyczących pracowników, z którymi rozwiązany będzie stosunek pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Zgodnie z jego treścią, przyczyną grupowego zwolnienia, które miało objąć nie więcej niż 295 osób było m.in. racjonalizacja struktury zatrudnienia i optymalizacja finansów Spółki oraz racjonalizacja gospodarowania środkami finansowymi Spółki w związku z przewidywanym zmniejszeniem wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych.

Porozumienie zakładało okresy wypowiedzenia przez Polskie Radio S.A. umów o pracę na czas nieokreślony, dłuższe niż wynikające z 36 § 1 Kodeksu pracy. Okresy te, zależne od czasu zatrudnienia w Spółce, wynosiły: dwa tygodnie - jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż sześć miesięcy, jeden miesiąc - jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej sześć miesięcy, trzy miesiące - jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej trzy lata, cztery miesiące - jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 15 lat, pięć miesięcy - jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 25 lat oraz sześć miesięcy - jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 30 lat. W przypadku skorzystania z art. 36¹ §1 Kodeksu pracy, tj. skrócenia okresu wypowiedzenia przez pracodawcę, pracownikowi przysługiwało odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za pozostałą część okresu wypowiedzenia.

Określone w Porozumieniu świadczenia przysługujące zwalnianym pracownikom miały większy zakres niż wynikało to z przepisów ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników²². Zwalnianym pracownikom przysługiwały świadczenia w postaci m.in.: dodatkowych odpraw pieniężnych, prawa do nagrody z zysku za 2007 r., pomimo nieprzepracowania pełnego roku.

²² Dz. U. Nr 90, poz. 844, ze zm.

W wyniku zwolnień grupowych w 2007 r. rozwiązano stosunek pracy z 265 osobami, z czego największe grupy zawodowe stanowili: dziennikarze (zwolniono 79 osób, 17% zatrudnionych w tej grupie); pracownicy administracyjno-biurowi (zwolniono 53 osoby, 20% zatrudnionych); pracownicy techniczno-inżynierscy (zwolniono 43 osoby, 14% zatrudnionych); pracownicy ekonomiczno-finansowi (zwolniono 27 osób, 23% zatrudnionych); pracownicy redakcyjno-programowi (zwolniono 26 osób, 30% zatrudnionych); pracownicy realizacji i emisji (zwolniono 13 osób, 19% zatrudnionych).

Po przeprowadzeniu zwolnień grupowych zatrudniono 399 pracowników, w tym 16 pracowników, z którymi rozwiązano umowę w ramach ww. zwolnień grupowych. W porównaniu do stanu po zakończeniu zwolnień grupowych (31 grudnia 2007 r.), stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2009 r. w poszczególnych grupach pracowniczych wskazanych w Porozumieniu uległ zmniejszeniu w dwóch grupach pracowniczych (tj. w techniczno-inżynierskiej o 1,4% i dziennikarskiej o 1,3%). Stan zatrudnienia w pozostałych sześciu grupach pracowniczych zwiększył się, z czego największy wzrost zatrudnienia nastąpił: w grupie redakcyjno-programowej (o 20 osób, tj. o 32%); w grupie administracyjno-biurowej (o 28 osób, tj. o 14%); w grupie ekonomiczno-finansowej (o 14 osób, tj. o 16%).

Zwolnienia grupowe skutkowały znaczną fluktuacją kadr Spółki. Na 399 pracowników, których zatrudniono w okresie od 31 grudnia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. w poszczególnych komórkach organizacyjnych, najwięcej zatrudniono: w Dyrekcji Korporacyjnej (51 osób), podczas gdy w ramach zwolnień grupowych uprzednio zwolniono 34 pracowników; w Biurze Administracyjnym (37 osób), podczas gdy w ramach zwolnień grupowych uprzednio zwolniono 15 pracowników; w Programie 4 Polskiego Radia EURO/BIS (36 osób), podczas gdy w ramach zwolnień grupowych uprzednio zwolniono pięciu pracowników. Stosunek pracy rozwiązano: w 2007 r. - z 430 pracownikami (w tym w ramach zwolnień grupowych

z 256), w 2008 r. - z 105 pracownikami, w 2009 r. - z 91 pracownikami.

7. W umowach o pracę osób pełniących funkcje kierownicze oraz doradców Zarządu były dokonywane niekorzystne dla Spółki zmiany, polegające na wydłużeniu okresu wypowiedzenia, w większości przypadków połączone z podwyższeniem wynagrodzenia.

W latach 2007-2009 dokonano 27 zmian w umowach o pracę zawartych z 26 pracownikami zatrudnionymi na stanowiskach: dyrektorów, kierowników i ich zastępców oraz doradców Zarządu (w przypadku jednego z kierowników wydziału dokonano dwukrotnej zmiany), przy czym w 19 przypadkach umów dokonano w II połowie 2007 r. Zmiany te polegały na wydłużeniu okresów wypowiedzenia umowy o pracę ponad określone zarówno w art. 36 § 1 Kodeksu pracy, jak i w art. 7 Układu. W 19 przypadkach umów, w których obowiązywał jednomiesięczny okres wypowiedzenia, okres ten po zmianie wynosił od dwóch do dziewięciu miesięcy, z czego: dziewięć miesięcy w przypadku trzech osób; sześć miesięcy w przypadku dziewięciu osób; pięć miesięcy w przypadku jednej osoby; trzy miesiące w przypadku pięciu osób; dwa miesiące w przypadku jednej osoby. W sześciu przypadkach trzymiesięczny okres wypowiedzenia wydłużono do sześciomiesięcznego, w jednym przypadku czteromiesięczny okres wypowiedzenia zmieniono na sześciomiesięczny, a w jednym przypadku dwutygodniowy okres wypowiedzenia zmieniono na dwumiesięczny. W przypadku 25 pracowników ww. grupy okres od zatrudnienia w Spółce do dokonania zmiany wymiaru okresu wypowiedzenia wynosił od jednego miesiąca i 12 dni do 23 lat i trzech miesięcy, tj.: poniżej sześciu miesięcy - w pięciu przypadkach; więcej niż sześć miesięcy do roku - w 10 przypadkach; powyżej jednego roku a mniej niż trzy lata - w pięciu przypadkach; powyżej 10 lat - w pięciu przypadkach. Natomiast w przypadku jednego pracownika zatrudnionego na stanowisku kierownika wydziału w ciągu jednego roku i siedmiu miesięcy od daty zatrudnienia dwukrotnie zwiększono okres wypowiedzenia (z jednego do trzech miesięcy po pięciu

miesiącach i 15 dniach od daty zatrudnienia z trzech na sześć miesięcy w jeden rok i dwa miesiące później).

W 16 przypadkach zmiany okresów wypowiedzenia były połączone z podwyższeniem wynagrodzenia miesięcznego (od 700 zł do 3.939 zł), z czego w pięciu przypadkach wiązało się to ze zmianą stanowiska pracy. Z 26 pracowników, którym wydłużono okresy wypowiedzenia, Spółka na dzień 31 stycznia 2010 r. rozwiązała stosunek pracy bądź dokonała wypowiedzenia z 12 pracownikami (46%), przy czym w ośmiu przypadkach Spółka zwolniła pracowników w okresie wypowiedzenia z obowiązku świadczenia pracy. Wydłużenie okresów wypowiedzenia wiąże się ze zwiększeniem kosztów związanych z rozwiązaniem stosunków pracy za wypowiedzeniem. W wyniku wydłużenia okresów wypowiedzenia zwolnionym pracownikom koszty, jakie wynikają z ich zwolnienia, były o 332,3 tys. zł wyższe niż bez wydłużenia tych okresów wypowiedzenia. Uwzględniając również podwyższenie wynagrodzenia, różnica ta wynosi 457,6 tys. zł.

W przypadku zwolnienia wszystkich 26 pracowników, którym został zmieniony okres wypowiedzenia, różnica kosztów, jakie teoretycznie poniosłaby Spółka, pomiędzy kosztami poniesionymi na wynagrodzenia w okresie wypowiedzenia przed i po wydłużeniu tych okresów, bez uwzględnienia dokonanych jednocześnie podwyżek (przy założeniu, że w okresie wypowiedzenia pracownicy zostaliby zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy) wynosi 840,7 tys. zł, natomiast przy uwzględnieniu jednoczesnych podwyżek różnica ta wyniosłaby 1.058,6 tys. zł.

Pośród pracowników, którym wydłużono okresy wypowiedzenia i z którymi stosunek pracy został rozwiązany (lub które były w okresie wypowiedzenia) pięciu pracowników wniosło sprawy do sądu pracy, tj. dwóch pracowników, z którymi rozwiązano stosunek pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika i jeden pracownik, któremu wypowiedziano umowę (umowa uległa rozwiązaniu 31 maja 2010 r.).

8. Koszty poniesione przez Polskie Radio S.A. związane z zatrudnianiem w Spółce odwołanych członków Zarządu w latach 2007-2009 wyniosły łącznie

683,5 tys. zł, z czego 310,3 tys. zł w 2007 r., w tym 88,1 tys. zł z tytułu zakazu konkurencji, a 373,2 tys. zł w 2009 r., w tym 36,5 tys. zł z tytułu zakazu konkurencji (w 2008 r. Spółka nie zatrudniała odwołanych członków Zarządu).

Z Członkami Zarządu zawierane były umowy: o pracę, o zakazie konkurencji, w sprawie używania do celów służbowych samochodu będącego własnością Polskiego Radia S.A., dotyczące korzystania ze służbowych telefonów komórkowych oraz dotyczące korzystania ze służbowych kart kredytowych.

Zgodnie z § 16 Statutu Polskiego Radia S.A., umowy o pracę z członkami Zarządu zawiera w imieniu Spółki Przewodniczący Rady Nadzorczej, a § 21 ust. 2 pkt 4 Statutu stanowi, że do obowiązków Rady Nadzorczej należy określenie zasad i wysokości wynagradzania członków Zarządu. Umowy o pracę z członkami Zarządu zawierane były na czas nieokreślony (w przypadku członków Rady Nadzorczej delegowanych do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu zawierano umowy na czas określony). Zgodnie z ich treścią, odwołanie ze składu Zarządu przed upływem kadencji bądź niepowołanie do Zarządu następnej kadencji nie powoduje równoczesnego rozwiązania umowy o pracę. Umowy przewidywały również możliwość przyznania w związku z rozwiązaniem umów o pracę, odpraw w wysokości nie większej niż trzykrotność wynagrodzenia miesięcznego.

Stosownie do treści umów o pracę z członkami Zarządu obowiązujących w latach 2007-2009, okres wypowiedzenia wynosił od jednego do dziewięciu miesięcy, przy czym w dziewięciu przypadkach, tj. w umowach z członkami Zarządu III i IV kadencji, rozróżniono wypowiedzenie umowy przez Polskie Radio S.A. w przypadku odwołania przed upływem kadencji, przez Spółkę po zakończeniu kadencji i niepowołaniu na następną oraz przez członka Zarządu (rezygnacji z funkcji w Zarządzie). Zgodnie z warunkami ustalonymi przez Radę Nadzorczą Spółki w umowach o pracę, spośród członków Zarządu IV kadencji najdłuższy okres wypowiedzenia określono w przypadku Prezesa Zarządu (dziewięciomiesięczny w razie wypowiedzenia umowy

o pracę w związku z odwołaniem z funkcji przed upływem kadencji, 6-miesięczny w przypadku wypowiedzenia umowy po upływie kadencji i nie powołaniu na kolejną kadencję).

Zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu pracy, okres wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest uzależniony od okresu zatrudnienia u danego pracodawcy i wynosi: dwa tygodnie – jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż sześć miesięcy, jeden miesiąc – jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej sześć miesięcy i trzy miesiące – jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej trzy lata.

Aneksami do umów z dnia 20 lutego 2009 r. dokonano zmiany zapisów w umowach o pracę dwóch członków Zarządu IV kadencji zwiększając okresy wypowiedzenia w przypadku rozwiązania umów o pracę w związku z odwołaniem przed upływem kadencji, w stosunku do terminów określonych w art. 36 § 1 Kodeksu pracy - do trzech miesięcy. Wobec braku uchwał Rady Nadzorczej w tej sprawie, jak i odpowiednich zapisów w treści protokołów z posiedzeń Rady Nadzorczej z tego okresu nie można stwierdzić, jakimi przesłankami kierowała się Rada Nadzorcza wydłużając okresy wypowiedzenia ww. członkom Zarządu. W pięciu umowach zawartych z członkami Zarządu V kadencji okres wypowiedzenia umowy przez każdą ze stron wynosi sześć miesięcy.

Po odwołaniu w 2009 r. wszystkich członków Zarządu IV kadencji²³ i powołaniu pięciu członków Zarządu V kadencji, m.in. na skutek ustalania przez Radę Nadzorczą wydłużonych – w stosunku do wynikających z Kodeksu pracy – okresów wypowiedzenia umów o pracę członkom Zarządu, od dnia 18 grudnia 2009 r. Spółka ponosiła koszty związane z wynagrodzeniami czterech byłych oraz pięciu urzędujących członków Zarządu, z których sześć osób otrzymywało maksymalne wynagrodzenie miesięczne, tj. w wysokości sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzed-

niego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

NIK podtrzymuje stanowisko sformułowane po kontroli w Spółce w 2000 r., zgodnie z którym uznano za nieuzasadnione ponoszenie przez Spółkę kosztów wynagradzania członków Zarządu, związanych z przyjęciem w umowach o pracę z członkami Zarządu trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, co skutkowało ponoszeniem przez Spółkę kosztów wynagrodzenia byłych i aktualnych członków Zarządu, a w sytuacji odwołania przed końcem kadencji dodatkowo kosztów odprawy²⁴.

W przypadku ośmiu członków Zarządu, z którymi zawarto umowy o pracę na czas nieokreślony, a którzy zostali odwołani z funkcji, okres pomiędzy datą odwołania a datą rozwiązania stosunku pracy wynosił od jednego miesiąca i 21 dni do 17 miesięcy i 21 dni. W przypadku jednego członka Zarządu odwołanego w dniu 17 września 2009 r., do dnia zakończenia czynności kontrolnych w Spółce nie wręczono wypowiedzenia z powodu jego przebywania na zwolnieniu lekarskim, w trakcie którego wystąpił do p.o. Prezesa Zarządu o udzielenie 39 dni urlopu wypoczynkowego, na co uzyskał zgodę.

We wszystkich umowach o zakazie konkurencji z członkami Zarządu wysokość odszkodowania miesięcznego stanowiła 100% wynagrodzenia miesięcznego, a okresy obowiązywania zakazu konkurencji w przypadku 14 członków Zarządu zatrudnianych w latach 2007-2009 wynosiły: sześć miesięcy (w 13 przypadkach) i 12 miesięcy (w jednym przypadku), natomiast w przypadku członków Rady Nadzorczej delegowanych na okres trzech miesięcy do pełnienia funkcji członka Zarządu, z którymi były zawierane umowy o pracę na czas określony - dwa miesiące. Zgodnie z art. 101² § 3 Kodeksu pracy, wysokość odszkodowania z tytułu powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej nie może być niż-

²³ W dniu 10 stycznia 2009 r. oraz w dniu 17 września 2009 r.

²⁴ Kontrola w zakresie wynagradzania oraz przyznawania innych świadczeń członkom Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki z tytułu pełnienia przez nich funkcji oraz zatrudnienia w latach 1995-1999 i styczniu 2000 r., nr ewid: D/00/502/LWA/01.

sza od 25% wynagrodzenia otrzymanego przez pracownika przed ustaniem stosunku pracy.

Ze wszystkimi członkami Zarządu zawierane były umowy używania do celów służbowych samochodu służbowego będącego własnością Polskiego Radia S.A., na podstawie których samochód służbowy pozostawał w dyspozycji członków Zarządu w czasie trwania stosunku pracy, a nie pełnienia funkcji. Zgodnie z warunkami zawartych umów o używaniu do celów służbowych samochodu służbowego będącego własnością Polskiego Radia S.A., członkowie Zarządu odwołani z funkcji, jak również zawieszani w czynnościach, nie byli zobowiązani do zwrotu samochodu służbowego. Dwóch członków Zarządu III kadencji korzystało z samochodów służbowych przez okres od ośmiu do 13 miesięcy po odwołaniu ich z funkcji, przy kosztach eksploatacji wynoszących odpowiednio: 7,2 tys. zł i 8 tys. zł. Jeden członek Zarządu IV kadencji korzystał z samochodu służbowego w czasie zawieszenia w czynnościach, a koszty eksploatacji samochodu w tym okresie wyniosły 0,6 tys. zł.

9. W latach 2007-2009 w Polskim Radiu S.A. zatrudniano łącznie, w różnych okresach, 13 doradców Zarządu, z czego sześciu przed zatrudnieniem na tym stanowisku było wieloletnimi pracownikami Spółki. W ww. okresie zatrudniono na tych stanowiskach osiem osób (w tym sześć w 2008 r. i dwie w 2009 r.). Na dzień 31 grudnia 2009 r. na stanowisku doradcy Zarządu zatrudnione były trzy osoby.

Sześciu spośród 13 doradców Zarządu nie otrzymało w formie pisemnej zakresu obowiązków, w tym zakresu obowiązków nie posiadało trzech doradców zajmujących to stanowisko na koniec 2009 r.

Okresy wypowiedzenia umów o pracę doradców Zarządu w czterech przypadkach były zgodne z okresami określonymi w Kodeksie pracy, tj. od dwóch tygodni do trzech miesięcy; w pięciu przypadkach okres wypowiedzenia wynosił sześć miesięcy z czego w jednym przypadku okres ten obowiązuje obie strony umowy, a w czterech przypadkach dotyczy wypowiedzenia przez Polskie Radio S.A.; w jednym przypadku okres wypowiedzenia przez Spółkę wynosił

pięć miesięcy; w dwóch przypadkach okres wypowiedzenia przez obie strony wynosił trzy miesiące; w przypadku jednej umowy zawartej na trzy miesiące nie wskazano okresu wypowiedzenia.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli zarządzanie kadrami w Spółce, w tym zwolnienia grupowe po przeprowadzeniu których zatrudniono większą liczbę osób niż zwolniono oraz dokonywanie niekorzystnych dla Polskiego Radia S.A. zmian w umowach o pracę osób pełniących funkcje kierownicze oraz doradców Zarządu, stanowiło działanie niegospodarne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że wydłużanie w umowach o pracę członków Zarządu okresów wypowiedzenia ponad określone w Kodeksie pracy, jak również ustalanie przez Radę Nadzorczą odszkodowania z tytułu powstrzymania się przez członków Zarządu od prowadzenia działalności konkurencyjnej po ustaniu stosunku pracy w wysokości 100% wynagrodzenia miesięcznego, z jednoczesnym umożliwieniem pobierania odszkodowania z tego tytułu przez okres 12 miesięcy po ustaniu stosunku pracy, stanowiło działanie niecelowe i niegospodarne.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wskazała na konieczność określenia w „Strategii rozwoju Polskiego Radia S.A.” struktury i wielkości zatrudnienia oraz zaniechania dokonywania w umowach o pracę zmian skutkujących niekorzystnymi konsekwencjami finansowymi dla Spółki.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu stwierdził, że kwestie dotyczące długości okresów wypowiedzenia umów o pracę i podwyższania wynagrodzenia dyktowane były warunkami rynkowymi i mieszczą się w ramach negocjacyjnych zasad kształtowania umów.

Ponadto w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne p.o. Przewodniczącego Rady Nadzor-

czej²⁵ stwierdził, że ustalenie warunków zatrudnienia członków Zarządu było uzasadnione realiami funkcjonującymi w mediach prywatnych, z którymi Polskie Radio S.A. konkuruje na rynku radiofonicznym. Stwierdził również, że zadaniem Rady Nadzorczej było pozyskanie dla Spółki wysokiej klasy specjalistów, którzy na rynku mediów są wysoko oceniani i którzy dawali rękojmię poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej. Zdaniem p.o. Przewodniczącego Rady Nadzorczej oferowane w Spółce warunki wynagrodzenia, obowiązujące w spółkach Skarbu Państwa, nie są konkurencyjne w stosunku do porównywalnych zarobków w mediach prywatnych. Jednocześnie wskazał, że w zakresie umów zawartych z członkami Zarządu V kadencji nie ma możliwości dokonania zmian, jednakże wnioski NIK zostaną przekazane nowej Radzie Nadzorczej Spółki, aby miała to na względzie podczas wyboru członków Zarządu i zawierania z nimi umów o pracę i o zakazie konkurencji.

3.8. REALIZACJA ZADAŃ NADAWCY PUBLICZNEGO

1. Zarząd Spółki nie przyjął uchwały określającej zasady realizacji przez Polskie Radio S.A. misji publicznej. Częstkowe uregulowania w tym zakresie, zawarte były w załączniku do uchwały w sprawie przestrzegania etyki zawodowej w Polskim Radiu S.A. oraz w sprawie powołania Komisji Etyki²⁶.

²⁵ Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o opłatach abonentowych (Dz. U. Nr 152, poz. 1023), kadencja Rady Nadzorczej Spółki wygasa z dniem 4 września 2010 r., jednak jej członkowie pełnią obowiązki do czasu powołania nowych organów.

²⁶ Uchwała nr 64 (174) z 9 września 2004 r.

Uregulowania dotyczące zasad realizacji misji publicznej znajdujące się w Zasadach etyki zawodowej w Polskim Radiu S.A. pn. Misja publiczna Polskiego Radia – Spółki Akcyjnej, stanowiących załącznik do uchwały Zarządu z dnia 9 września 2004 r. nr 64 (174), zawierają 3 punkty, z których pierwsze dwa zawierają elementy treści art. 21 ustawy o radiofonii i telewizji, natomiast pkt 3 stanowi, że „miarą oceny Polskiego Radia S.A. jest akceptacja przez słuchaczy oferty programowej i sposobu jej realizacji. Słuchacze traktowani są jako partnerzy Polskiego Radia S.A.”

2. Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji²⁷, publiczna radiofonia i telewizja realizuje misję publiczną, oferując, na zasadach określonych w ustawie, całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom, zróżnicowane programy i inne usługi w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu. Art. 21 ust. 1a ww. ustawy wymienia przykładowe zadania publicznej radiofonii wynikające z realizacji misji publicznej, a w art. 21 ust. 2 sformułowano wymogi w zakresie programów publicznej radiofonii i telewizji.

Tworzenie i rozpowszechnianie programów dla odbiorców za granicą

1. Spółka realizowała wymóg tworzenia i rozpowszechniania programów dla odbiorców za granicą w języku polskim i w innych językach, określony w art. 25 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, nadając Program 5 – Polskie Radio dla Zagranicy (PRdZ), w skład którego wchodziły Redakcje: Polska, Angielska, Białoruska, Hebrajska²⁸, Rosyjska i Ukraińska.

Na podstawie porozumienia zawartego w dniu 14 grudnia 1993 r. pomiędzy Ministrem Spraw Zagranicznych a Przewodniczącym Komitetu do Spraw Ra-

²⁷ Dz. U. z 2004 r., Nr 253, poz. 2531, ze zm.

²⁸ Od 1 kwietnia 2007 r.

dia i Telewizji, Spółka w latach 2007-2009 zawierała²⁹ umowy z Ministrem Spraw Zagranicznych, których przedmiotem było zlecenie tworzenia programów radiowych dla odbiorców za granicą. Na realizację przedmiotu zawartych umów Minister Spraw Zagranicznych przeznaczał środki finansowe³⁰ w wysokości: 9.970,74 tys. zł w 2007 r., 10.200 tys. zł w 2008 r. i 10.496 tys. zł w 2009 r.

2. W latach 2007-2009 koszty funkcjonowania PRdZ wyniosły: 19.740,4 tys. zł w 2007 r., 22.404,9 tys. zł w 2008 r. i 24.336,6 tys. zł w 2009 r. Wzrost kosztów funkcjonowania PRdZ w 2009 r. w stosunku do 2007 r. o 4.596,3 tys. zł, tj. o 36%, spowodowany był przede wszystkim wzrostem kosztów rodzajowych (o 2.330,3 tys. zł) oraz wzrostem kosztów działalności produkcyjnej (o 2.024,8 tys. zł).

Na wzrost kosztów rodzajowych wpływ miał m.in. wzrost kosztów rozpowszechniania, wynoszących w 2007 r. 4.151,1 tys. zł, w 2008 r. – 4.809,5 tys. zł, a w 2009 r. – 8.174,1 tys. zł, co nastąpiło w wyniku decyzji Zarządu Spółki o nadawaniu programu PRdZ na falach długich z nadajnika w Raszynie (od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 lipca 2009 r.) i związanymi z tym kosztami, które wcześniej były w całości przypisane do kosztów funkcjonowania Programu 1. Wzrost kosztów działalności produkcyjnej spowodowany był poziomem wykorzystania stanowisk produkcyjnych (PRdZ posiada najwyższy wśród wszystkich Programów Polskiego Radia S.A. wskaźnik zajętości stanowisk produkcyjnych, który w 2007 r. wyniósł łącznie 706.090 godzin, w 2008 r. 722.899 godzin, a w 2009 r. – 714.965 godzin), a tym samym kosztów ponoszonych przez Biuro Techniki i Realizacji (BTiR) w związku z realizacją audycji na potrzeby PRdZ.

3. Przedmiotem czterech spośród obowiązujących w latach 2007-2009 umów była współpraca w dziedzinie transmisji na terytorium Ukrainy przygotowywanych przez Polskie Radio S.A. audycji informacyjno-

publicystycznych³¹. Na dzień 31 grudnia 2009 r. obowiązywały trzy umowy, których przedmiotem była współpraca w dziedzinie audycji na Ukrainie: umowa z dnia 20 lipca 2004 r. (zmieniona aneksem z dnia 20 lutego 2006 r.³², umowa z dnia 13 kwietnia 2006 r. (zmieniona aneksami z 25 lipca 2006 r. oraz z 29 grudnia 2006 r.)³³ oraz umowa z dnia 27 stycznia 2009 r.³⁴ Wszystkie ww. umowy zostały zawarte na czas nieoznaczony z możliwością rozwiązania za jednomiesięcznym wypowiedzeniem, zamieszczono w nich klauzule o zastosowaniu do umowy prawa polskiego oraz rozpatrywania ewentualnych sporów przez sąd właściwy ze względu na siedzibę Spółki.

Z uwagi na znaczne koszty z tym związane, Spółka nie prowadziła badań dotyczących słuchalności audycji PRdZ przez słuchaczy poza granicami kraju.

²⁹ Odpowiednio w dniach: 21 maja 2007 r., 23 kwietnia 2008 r. i 28 kwietnia 2009 r.

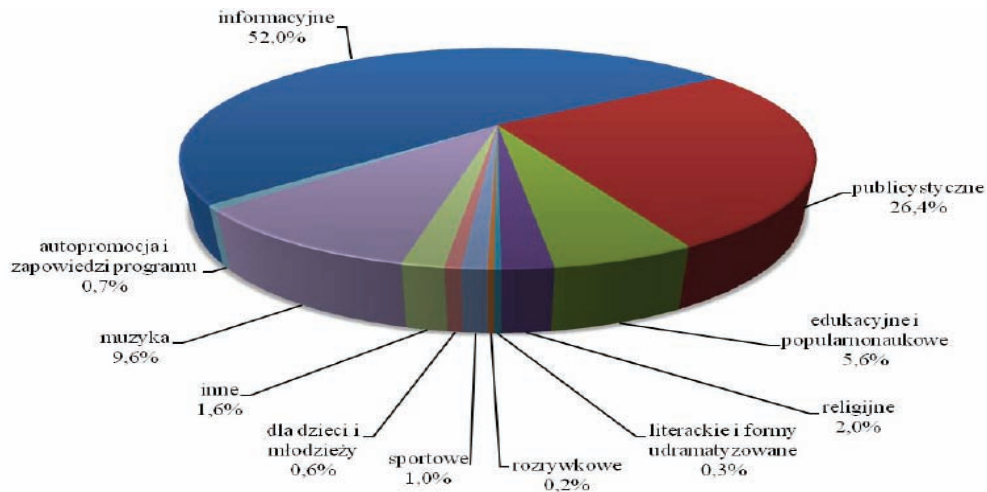
³⁰ Z części 45 budżetu państwa - Sprawy zagraniczne rozdział 92104, § 430.

³¹ Umowy zostały zawarte z Agencją Media Producentka (AMP) z siedzibą w Winnicy na Ukrainie.

³² Zgodnie z którą AMP zobowiązała się do codziennej transmisji w godzinach 19.30-20.00 programów w języku ukraińskim na częstotliwości 1359 khz średnich fal Donieckiej Obwodowej Tele-Radio-Kampanii „Doneczczyna” radia na terytorium obwodu donieckiego oraz części obwodu dnipropietrowskiego.

³³ Zgodnie z którą AMP zobowiązała się do transmitowania codziennie w godzinach 13.30-14.30 60-minutowych audycji informacyjno-publicystycznych w języku białoruskim za pośrednictwem nadajników zlokalizowanych w Dibrownicy na terytorium Ukrainy, na falach o częstotliwości 107,5 FM

³⁴ Zgodnie z którą AMP zobowiązała się do zakupu czasu antenowego celem zamieszczania w stacjach radiowych na terytorium Ukrainy, (szczegółowo wymienionych w § 2 umowy), jednej audycji informacyjno-publicystycznej w języku polskim o czasie trwania 60 minut i dwóch audycji informacyjno-publicystycznych w języku ukraińskim o czasie trwania 30 minut każda.

Źródło: Informacja KRRiT o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2009 r.

Zarządzanie zbiorami programowymi

1. Zarządzanie zbiorami programowymi, w tym dokumentami fonicznymi, należy do zakresu działania Archiwum Polskiego Radia S.A. Do zadań Archiwum Polskiego Radia S.A. należy m.in. konserwacja i zabezpieczanie, klasyfikowanie, opracowywanie i kwalifikowanie oraz udostępnianie dokumentacji programowej.

2. Oprócz własnych zbiorów programowych Spółka posiadała zbiory programowe, które zostały jej oddane do bezpłatnego używania przez Archiwum Dokumentacji Mechanicznej na podstawie umowy użyczenia z dnia 12 maja 2005 r. Na podstawie ww. umowy użyczono Polskiemu Radiu S.A. materiały archiwalne i zbiory dokumentacji³⁵. Zgodnie z § 3 ust. 3 ww. umowy, Spółka zobowiązała się do sukcesywnego wyodrębniania z użyczonych zbiorów materiały archiwalne (kategoria A) oraz sporządzania spisów zdawczo-odbiorczych tych materiałów i przedkładania ich do Archiwum Dokumentacji Mechanicznej do zaakceptowania, co miało zostać zakończone do dnia 31 grudnia 2008 r. (§ 3 ust. 9 ww. umowy).

Jednocześnie Spółka zobowiązała się do opracowania, do dnia 31 grudnia 2007 r., kompleksowego spisu inwentarzowego zbiorów, który miał być podstawą dokonania protokolarnego przekazania Polskiemu Radiu S.A. użyczonych zbiorów programowych (§ 3 ust. 2 ww. umowy). Kompleksowy spis inwentarzowy został przez Spółkę przekazany do Narodowego Archiwum Cyfrowego (NAC)³⁶ w dniu 20 listopada 2008 r., a Aneks nr 1 do ww. umowy przedłużający termin opracowania kompleksowego spisu inwentarzowego zbiorów został podpisany dopiero w dniu 12 stycznia 2009 r. Na mocy ww. aneksu zmieniono również termin przekazania przez Polskie Radio S.A. spisów materiałów archiwalnych – do 31 grudnia 2012 r.

Przyczyną niedotrzymania pierwotnego terminu przekazania (do 31 grudnia 2008 r.) NAC spisu materiałów archiwalnych (kategoria „A”) było niewłaściwe oszacowanie wielkości zbioru w pozycji nagrań – między innymi przy szacowaniu została zaniżona ilość pozycji (nagrań) na jednej taśmie (nośniku) oraz niewystarczające środki finansowe na ten cel w budżecie Archiwum. Plan realizacji prac spisowych do 31 grudnia 2012 r. zakłada, że budżet Archiwum na realizację tych prac (zarówno dokumentów fonicznych, jak i dokumentacji działalności programowej) w 2010 r.

³⁵ Wytworzone lub zgromadzone w wyniku działalności: Spółki Akcyjnej „Polskie Radio”; Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Radio”; Komitetu do Spraw Radiofonii „Polskie Radio”; Komitetu do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” – zespół „Polskiego Radia” oraz Państwowej Jednostki Organizacyjnej „Polskie Radio i Telewizja”.

³⁶ Następca prawny Archiwum Dokumentacji Mechanicznej.

i 2011 r. będzie wzrastał w stosunku do 2009 r. (z 260,5 tys. zł do 274,2 tys. zł).

3. Ewidencja dokumentacji programowej prowadzona była w różnych systemach informatycznych³⁷. W 2007 r. w Spółce zaplanowano wdrożenie do końca 2008 r. kompleksowego narzędzia scalającego zarządzanie wszystkimi działami Archiwum w postaci Multimedialnej Radiowej Bazy Danych (MRBD) z automatycznym dostępem użytkowników w celu udostępniania i przetwarzania danych w formatach multimedialnych.

Zawarta w dniu 27 grudnia 2007 r. umowa, której przedmiotem było wykonanie MRBD w terminie 35 tygodni od daty podpisania umowy, nie została wykonana do końca 2009 r. W dniu 22 grudnia 2009 r. Spółka podpisała z wykonawcą umowy porozumienie, w którym określono datę wykonania umowy na dzień 31 marca 2010 r.

4. Harmonogram digitalizacji przez Archiwum archiwalnych nagrań dźwiękowych zakładał w latach 2007-2010 roczną digitalizację na poziomie od 10 tys. godz. do 15 tys. godz. nagrań. W latach w Spółce 2007-2009 zdigitalizowano łącznie 28.484 godzin nagrań, w tym 9.184 w 2007 r., 9.364 w 2008 r. i 9.936 w 2009 r. W ww. okresie zdigitalizowano łącznie 63.846 sztuk plików, z tego 23.143 w 2007 r., 23.990 w 2008 r. i 16.713 w 2009 r.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. na informatycznych nośnikach danych znajdowało się 118.055 sztuk nagrań. Na nośnikach cyfrowych (w formie plików) znajdowało się 102.466 sztuk nagrań, które pierwotnie znajdowały się na nośnikach fizycznych (taśmy analogowe, taśmy cyfrowe, płyty analogowe, płyty CD).

5. Spółka posiadała regulacje wewnętrzne określające zasady i tryb udostępniania przez Spółkę dokumentów fonicznych. W latach 2007-2009 w rejestrze ujęto łącznie 738 wniosków o udostępnienie materiałów archiwalnych (262 w 2007 r., 237 w 2008 r. i 239 w 2009 r.), z czego 599 wniosków (81,2%) zostało

zrealizowanych. Powodami niezrealizowania wniosków o udostępnienie materiałów archiwalnych było: brak praw do zamawianych utworów, rezygnacja wnioskodawcy po zapoznaniu się z warunkami wypożyczenia, rezygnacja wnioskodawcy bez podania przyczyny.

Wykorzystanie studiów nagrań i koncertowych oraz działalność wydawnicza

1. Zarządzanie studiami nagrań i koncertowymi należało do zakresu działania Radiowej Agencji Nagrań i Koncertów (RANiK). Ponadto do zadań RANiK należało również opracowywanie i realizacja fonograficznych projektów wydawniczych.

2. Studia nagrań i koncertowe³⁸ wykorzystywane są na potrzeby Polskiego Radia S.A. oraz wynajmowane kontrahentom zewnętrznym. Wynajmowanie studiów kontrahentom zewnętrznym odbywało się w wyniku zawarcia umowy najmu (w latach 2007-2009 – 276 przypadków) oraz na podstawie pisemnej deklaracji najmu (zamówienia) i zatwierdzeniem kosztorysu (w latach 2007-2009 – 482 przypadki).

Cenniki najmu studiów nagraniowych i koncertowych były zatwierdzane przez Zarząd Spółki. Łączny wskaźnik wykorzystania studiów na potrzeby Polskiego Radia S.A., wynosił w latach 2007-2009 odpowiednio: 5.553, 5.476 i 4.325 godzin rocznie. Wskaźnik wykorzystania studiów na potrzeby kontrahentów zewnętrznych wynosił łącznie: 4.650 godzin w 2007 r., 5.034 godzin w 2008 r. i 5.964 godzin w 2009 r. Przyczyną malejącego wskaźnika wykorzystania studiów na potrzeby Spółki było zmniejszenie ilości zleceń na koncerty i nagrania muzyczne składanych przez Programy Polskiego Radia S.A.

W 2009 r. wykorzystanie studiów nagrań i koncertowych na potrzeby kontrahentów zewnętrz-

³⁷ Systemy te to: „Cuadra-RB” (dokumenty foniczne) oraz „Archiwariusz” (dokumentacja działalności programowej).

³⁸ W Spółce funkcjonuje 5 studiów nagrań i koncertowych położonych w Warszawie przy ul. Modzelewskiego 59 oraz przy ul. Myśliwieckiej 3/5/7: Studio Koncertowe Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego (S1), o powierzchni 750 m²; Studio S2 o powierzchni 387 m²; Studio S3 o powierzchni 246 m²; Zespół Studyjny S4/6 o łącznej powierzchni 237 m², w ramach którego funkcjonują 3 Studia – S6 o powierzchni 86 m², S4 o powierzchni 112 m², S4a o powierzchni 39 m²; Muzyczne Studio Polskiego Radia im. Agnieszki Osieckiej (M1), o powierzchni 256 m².

nych stanowiło 58% łącznego czasu ich wykorzystania. Należy przy tym zaznaczyć, że w 2009 r., w stosunku do roku 2007 r., przychody netto z tytułu wynajmowania studiów kontrahentom zewnętrznym były jedynie o 62 tys. zł wyższe, niż w 2007 r. (w 2007 r. przychody netto z tego tytułu wyniosły 885 tys. zł, a w 2009 r. – 947 tys. zł).

3. W latach 2007-2009 Polskie Radio S.A. wydało 155 tytułów albumów fonograficznych, w tym w przypadku 109 tytułów wydawcą była Spółka (RANiK), a 46 tytułów albumów fonograficznych zostało wydanych we współpracy z innymi podmiotami. W Spółce malała liczba wydawanych tytułów albumów fonograficznych, która wynosiła: 61 w 2007 r., 29 w 2008 r. i 19 w 2009 r. Liczba wydanych we współpracy z innymi podmiotami tytułów albumów fonograficznych wyniosła: trzy w 2007 r., 26 w 2008 r. 17 w 2009 r. Przyjęty nakład poszczególnych tytułów wydawnictw fonograficznych wynosił od 500 do 17.000 egzemplarzy, wielkość sprzedaży wynosiła od 222 do 15.134 egzemplarzy (z wyłączeniem płyt wydawanych na promocję i na wewnętrzne potrzeby Polskiego Radia S.A.), a uzyskane przychody od 420 zł do 165.976,75 zł.

W przypadku czternastu na 109 tytułów wydawnictw koszty bezpośrednie były wyższe, niż wartość sprzedaży netto, a dotyczyło to np. takich tytułów jak „Katyń” (koszty bezpośrednie 117.127 zł, wartość sprzedaży netto 42.119,85 zł). W przypadku tytułów wydanych w latach 2007-2009 przez współwydawców bądź w wyniku udzielenia przez Spółkę licencji, poniesione koszty bezpośrednie były wyższe w przypadku dziewięciu na 46 tytułów (w czterech przypadkach: jeden tytuł z 2007 r., dwa tytuły z 2008 r. i jeden tytuł z 2009 r. nie podano rozliczenia). Kosztorysy wstępne sporządzane w przypadku projektów wydawniczych zrealizowanych przez RANiK w latach 2007-2009 były nierzetelne, tj. okazywały się wyraźnie niedoszacowanie po stronie kosztowej lub przeszacowane, w zakresie prognozy przychodów. Ponadto kosztorysy zakładały niski margines zysku. Łączne przychody, jakie uzyskała Spółka z tytułu sprzedaży fonogramów wydanych w latach 2007-2009, wyniosły 2.815,9 tys. zł.

4. W Polskim Radiu S.A. w 2009 r. została wydana jedna powieść teatralna (A. Sapkowski, Narrentrum), której Spółka była współwydawcą na podstawie umowy zawartej w dniu 9 lipca 2009 r. z MDPL sp. z o.o. w Warszawie, której przedmiotem jest współpraca przy nagraniu ww. powieści. Poza ww. powieścią w Spółce do 31 grudnia 2009 r. nie były realizowane inne projekty wydawnicze w zakresie audiobooków. Ze wstępnych analiz wynika, iż strata na produkcji ww. powieści wyniosła ok. 58,5 tys. zł, z tego ok. 16,5 tys. zł przypada na Polskie Radio S.A.

Funkcjonowanie Programu 4

1. W latach 2007-2009 Program 4 Polskiego Radia funkcjonował jako PR BIS, a od dnia 26 maja 2008 r. - jako PR EURO. Zgodnie z „Roczną Strategią Programową Polskiego Radia S.A. na rok 2007” PR BIS funkcjonowało jako program poznawczo-edukacyjny dla dzieci i młodzieży w wieku 12-20 lat z różnych środowisk społecznych oraz do dzieci w wieku przedszkolnym (pasmo przedpołudniowe).

W 2008 r. Zarząd postanowił zmienić profil programowy (docelowa grupa słuchaczy miała obejmować osoby w wieku 20-35 lat) oraz nazwę Programu 4, z Polskie Radio BIS na „Polskie Radio EURO”. Zgodnie z podjętą przez Zarząd decyzją³⁹, w dniu 26 maja 2008 r. Program 4 zaczął funkcjonować jako Polskie Radio Euro. Zakładany udział w rynku mediów (Radio + Internet) miał zapewnić słuchalność na poziomie 2-3% w 2009 r. do 6-8% w 2012 r., podczas gdy w 2009 r. słuchalność Polskiego Radia EURO wyniosła 0,2%.

2. W 2009 r. z 650 godzin (7%) audycji sportowych zaplanowanych do wyemitowania na antenie PR Euro zrealizowano 82 godziny (0,9%). Jednocześnie w tym samym roku nie wyemitowano żadnej audycji dla dzieci i młodzieży, z zaplanowanych do emisji 72 godzin (0,8%). Powyższe różnice były spowodowane faktem, iż plany programowe (w tym struktura gatunkowa) na rok 2009 określające ilość audycji sportowych oraz dla najmłodszych słuchaczy były składane

³⁹ Uchwała nr 26/IV/2008 z 23 kwietnia 2008 r.

w kwietniu 2008 r., a zgodnie z decyzją Zarządu Spółki, audycje dla najmłodszych słuchaczy od września 2008 były nadawane przez Program 1. Emisja audycji sportowych została zawieszona ze względów ekonomicznych.

Strukturę gatunkową Polskiego Radia EURO w 2009 r. pod względem procentu zajmowanego czasu antenowego w podziale na audycje: muzyczne, informacyjne, publicystyczne, edukacyjne i popularnonaukowe, poradnicze, religijne, literackie, rozrywkowe, sportowe i inne przedstawia wykres nr 3, uwzględniający również autopromocję i zapowiedzi programu oraz płatne elementy programu:

Przyznawanie Kart Mikrofonowych

1. W celu zapewnienia wysokiego poziomu programów radiowych oraz sposobu ich prezentowania w Spółce przyznawano Karty Mikrofonowe, której posiadanie jest koniecznym warunkiem pracy przed mikrofonami zarówno pracowników radia, jak i współpracowników.

Zasady przyznawania Kart Mikrofonowych oraz ich kategorie określały: uchwała Zarządu Polskiego Radia S.A. nr 80 (190) z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie przyznawania Kart Mikrofonowych oraz utworzenia Komisji Kwalifikacyjnej Kart Mikrofonowych, zmieniona uchwałą nr 46 (250) z dnia 13 września 2005 r. oraz uchwała Zarządu nr 4/IV/2008 z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie przyznawania Kart Mikrofonowych oraz utworzenia Komisji Kwalifikacyjnej Kart Mikrofonowych.

2. Karty Mikrofonowe przyznawała Komisja Kwalifikacyjna Kart Mikrofonowych po przeprowadzeniu przewodu kwalifikacyjnego. W szczególnie uzasadnionych przypadkach do występowania przed mikrofonami mogła zostać dopuszczona osoba nie posiadająca Karty Mikrofonowej. W 2008 r. miało to miejsce w przypadku pięciu współpracowników Programu 3.

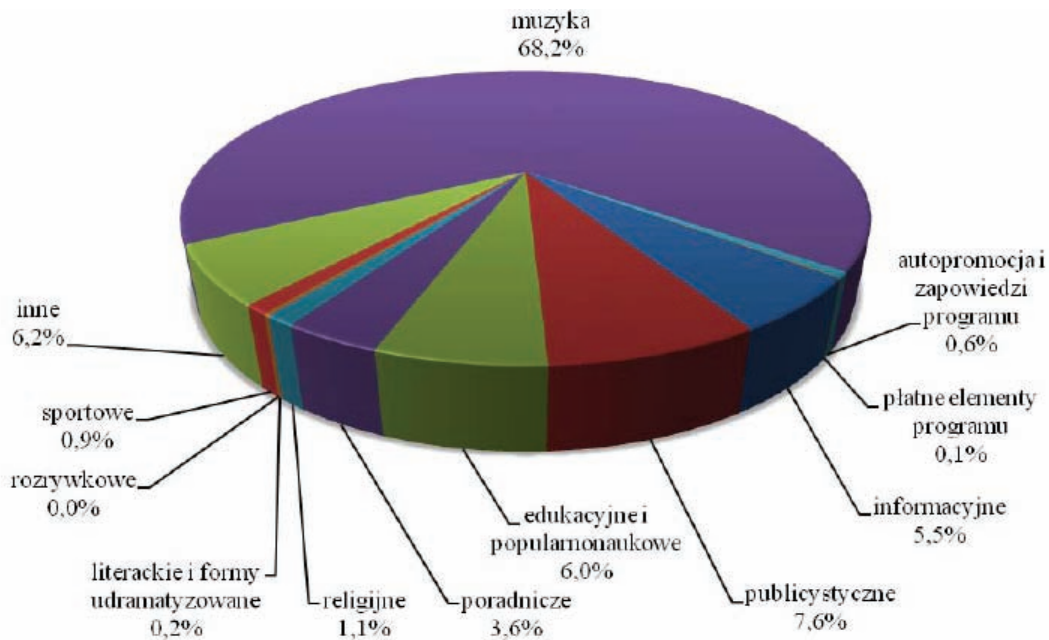
W latach 2007-2009 wydano łącznie 294 Karty Mikrofonowe, z czego 22 w 2007 r., 136 w 2008 r. i 136 w 2009 r.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli zgłosiła uwagi do nieokreślenia zasad realizacji misji publicznej. W ocenie NIK uregulowania dotyczące zasad realizacji misji publicznej, zawarte w Zasadach etyki zawodowej w Polskim Radiu S.A., są niewystarczające dla oceny prawidłowego wywiązywania się Spółki z tego obowiązku i zachodzi potrzeba opracowania zasad realizacji i finansowania przez Spółkę tej misji.

W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli wniosła o rozważenie wykorzystania zgłoszonych uwag.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Zarządu Polskiego Radia S.A. wskazał, że Zarząd zamierza stworzyć nowe zasady realizacji misji publicznej.

Wykres nr 3

Źródło: Informacja KRRiT o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2009 r.

3.9. FUNKCJONOWANIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. W Spółce funkcjonował wyodrębniony instytucjonalnie Dział Kontroli, do którego zadań należało m.in.: sporządzanie rocznych planów kontroli i przedkładanie ich do zatwierdzenia Zarządowi, przeprowadzanie kontroli zgodnie z zatwierdzonym przez Zarząd rocznym planem oraz przeprowadzanie kontroli pozaplanowych.

2. W latach 2007-2009 w Dziale Kontroli było zatrudnionych⁴⁰ w 2007 r. trzy osoby, w 2008 r. i 2009 r. pięć osób, w tym cztery osoby przeprowadzające kontrole. W ww. okresie pracownicy Działu Kontroli przeprowadzili łącznie 42 kontrole wewnętrzne, w tym: w 2007 r. 12 kontroli, w 2008 r. 14 kontroli, a w 2009 r. – 16 kontroli.

3. W Spółce nie funkcjonowała komórka audytu wewnętrznego, a jej utworzenia nie zaplanowano rów-

nież w ramach wprowadzania w 2010 r. nowej struktury organizacyjnej. Pomimo że Polskie Radio S.A. nie miało prawnego obowiązku utworzenia komórki audytu wewnętrznego⁴¹, w ocenie NIK jej istnienie jest rzeczą istotną i pożądaną szczególnie w sytuacji pogarszającej się sytuacji ekonomiczno-finansowej, m.in. w celu oceny funkcjonowania kontroli wewnętrznej, analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości i wspomaganie Zarządu w optymalnym wykorzystaniu zasobów i skutecznym zarządzaniu Spółką. W trakcie kontroli Prezes Zarządu Spółki stwierdził, iż Zarząd dostrzega potrzebę utworzenia w Spółce komórki audytu wewnętrznego.

⁴⁰ Według stanu na 31 grudnia.

⁴¹ Obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego dotyczy wybranych jednostek sektora finansów publicznych.

4. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI

1. Przy opracowaniu tematyki i metodyki przedmiotowej kontroli wykorzystano wyniki wcześniejszych kontroli jednostek organizacyjnych NIK. Analizie przedkontrolnej poddano w szczególności publikacje prasowe oraz wpływające do NIK skargi.

Protokół kontroli został podpisany w dniu 8 czerwca 2010 r.

W związku z kontrolą zasięmano informacji w trybie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK w Ministerstwie Skarbu Państwa oraz w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji.

W dniu 17 czerwca 2010 r. w Spółce została zorganizowana narada pokontrolna.

2. Wystąpienia pokontrolne skierowano zarówno do Prezesa Zarządu jak i do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki. Prezes Zarządu Polskiego Radia S.A. udzielił odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK w dniu 30 sierpnia 2010 r. oraz w dniu 31 grudnia 2010 r. Przewodniczący Rady Nadzorczej Spółki udzie-

lił odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK w dniu 26 listopada 2010 r.

3. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe w łącznej kwocie 13.580,72 tys. zł, na którą składają się finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości, w tym:

- 1) uszczuplenie środków lub aktywów – 1.044,42 tys. zł, [str. 20-21, 25-26]
- 2) kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa – 852,53 tys. zł, [str. 11-12, 16]
- 3) kwoty wydatkowane w następstwie działań stanowiących naruszenie prawa – 2.313,43 tys. zł, [str. 16-17]
- 4) kwoty wydatkowane z naruszeniem zasad należytego zarządzania finansami – 1.743,94 tys. zł, [str. 14, 19, 21]
- 5) potencjalne finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości – 7.626,40 tys. zł. [str. 11-12, 18-19]

5. Załączniki

ZAŁĄCZNIK NR 1

CHARAKTERYSTYKA STANU PRAWNEGO

Podstawowym aktem prawnym regulującym funkcjonowanie jednostek radiofonii w Polsce jest ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji⁴², zwana dalej ustawą o radiofonii i telewizji. Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, radiofonię publiczną tworzą: spółka „Polskie Radio - Spółka Akcyjna”, zawiązana w celu tworzenia i rozpowszechniania ogólnokrajowych programów radiowych i programów dla odbiorców za granicą oraz spółki zawiązane w celu tworzenia i rozpowszechniania regionalnych programów radiowych.

W art. 21 ustawy o radiofonii i telewizji nałożono na Polskie Radio S.A. obowiązek realizacji misji publicznej. Zadania Polskiego Radia S.A. wynikające z realizacji misji zostały określone w sposób przykładowy w art. 21 ust. 1a ustawy.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, jednostki publicznej radiofonii i telewizji mogą tworzyć i rozpowszechniać programy dla odbiorców za granicą w języku polskim i w innych językach. Koszty tworzenia i rozpowszechniania programów dla odbiorców za granicą są pokrywane z budżetu państwa, w granicach określonych ustawą budżetową (ust. 4). Zakres i sposób prowadzenia działalności polegającej na tworzeniu i rozpowszechnianiu programów dla odbiorców za granicą oraz zasady pokrywania jej kosztów są określane w formie porozumień zawieranych między ministrami właściwymi odpowiednio w sprawach zagranicznych i edukacji narodowej oraz jednostkami publicznej radiofonii i telewizji (ust. 5).

Ustawa o radiofonii w art. 26 ust. 1 stanowi, że jednostki publicznej radiofonii i telewizji działają wyłącznie w formie jednoosobowej spółki akcyjnej Skarbu Państwa. Do spółek radiofonii publicznej stosuje się, z zastrzeżeniem art. 27-30 ustawy o radiofonii

i telewizji, przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁴³, zwanej dalej ksh (art. 26 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji). Organami spółki akcyjnej są: zarząd, rada nadzorcza oraz walne zgromadzenie. Zgodnie z art. 303 § 1 ksh, w spółce jednoosobowej jedyny akcjonariusz wykonuje wszystkie uprawnienia walnego zgromadzenia (ustawa o radiofonii i telewizji w art. 29 ust. 1 stanowi, że w walnym zgromadzeniu Skarb Państwa reprezentowany jest przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa). Prowadzenie spraw spółki oraz jej reprezentowanie należy, w myśl art. 368 § 1 ksh., do zarządu, a z art. 371 § 1 ksh wynika, że w przypadku zarządu wieloosobowego, wszyscy jego członkowie są obowiązani i uprawnieni do wspólnego prowadzenia spraw spółki.

Przychody Polskiego Radia S.A. stanowią wpływy pochodzące z opłat abonamentowych, odsetek za zwłokę w ich uiszczeniu oraz kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, z obrotu prawami do audycji, z reklam i audycji sponsorowanych, z innych źródeł (art. 31 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji). Przychodami Spółki mogą być również dotacje z budżetu państwa (art. 31 ust. 2).

Zgodnie z art. 1 i art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych⁴⁴, w celu umożliwienia realizacji misji publicznej przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji, pobiera się opłaty abonamentowe za używanie odbiorników radiofonicznych oraz telewizyjnych.

Stosownie do art. 8 ust. 2 ww. ustawy, sposób podziału ww. wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w tym minimalny udział tereno-

⁴² Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531, ze zm.

⁴³ Dz. U. Nr 94, poz. 1037, ze zm.

⁴⁴ Dz. U. Nr 85, poz. 728, ze zm.

wych oddziałów, ustala corocznie, nie później niż do dnia 30 czerwca na następny rok kalendarzowy, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (KRRiT). Na podstawie ustalonego sposobu podziału wpływów abonamentowych, Przewodniczący KRRiT przekazuje zaliczkowo jednostkom publicznej radiofonii i telewizji środki na realizację misji pochodzące z wpływów abonamentowych (art. 8 ust. 3 ustawy).

Wpływy pochodzące z opłat abonamentowych są przeznaczane wyłącznie na realizację przez nadawców publicznej radiofonii i telewizji misji publicznej, w wysokości nieprzekraczającej wydatków ponoszonych w związku z realizacją tej misji (art. 8 ust. 1).

Prawa i obowiązki pracowników i pracodawców określa ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁴⁵.

Kwestię rozwiązania stosunku pracy regulują przepisy art. 30-43 oraz 52-55 Kodeksu pracy. Odrębną podstawę prawną rozwiązania stosunku pracy stanowi ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników⁴⁶.

Zasady kształtowaniem przeciętnych wynagrodzeń pracowników Spółki określały, do dnia 31 grudnia 2009 r., przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw⁴⁷. Dopuszczalne wskaźniki przyrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2007 r. i 2008 r. zostały określone – w wykonaniu upoważnienia określonego w art. 3 ust. 5 ww. ustawy – przez Radę Ministrów w rozporządzeniach: z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie wskaźników przyrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2007 r.⁴⁸ oraz z dnia 8 listopada 2007 r. w sprawie wskaźników przyrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2008 r.⁴⁹

Do wynagradzania członków Zarządu oraz przyznawania im świadczeń dodatkowych miały zastosowanie

przepisy ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych.

Zasady wykonywania funkcji właścicielskiej wobec Polskiego Radia S.A określa ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, Spółka ma obowiązek stosować przepisy tej ustawy, co ma zapewnić przejrzystość i konkurencyjność prowadzonych postępowań, równe traktowanie wykonawców oraz racjonalne wydatkowanie środków przez PR S.A.

Do Polskiego Radia S.A. mają również zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

⁴⁵ Dz. U z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.

⁴⁶ Dz. U. Nr 90, poz. 844, ze zm.

⁴⁷ Dz. U. z 1995 r. Nr 1 poz. 2, ze zm.

⁴⁸ Dz. U. Nr 225, poz. 1637.

⁴⁹ Dz. U. Nr 212, poz. 1559.

ZAŁĄCZNIK NR 2

UWARUNKOWANIA EKONOMICZNO-ORGANIZACYJNE

1. Polskie Radio S.A. jest jednoosobową spółką akcyjną Skarbu Państwa, działającą na podstawie ustawy o radiofonii i telewizji, Kodeksu spółek handlowych oraz Statutu Polskiego Radia S.A. Statut Spółki w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą został przyjęty uchwałą nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki Polskie Radio S.A. z dnia 24 stycznia 2003 r. Zgodnie z § 11 Statutu władzami Spółki są: Zarząd, Rada Nadzorcza i Walne Zgromadzenie.

Do kompetencji Zarządu należy prowadzenie spraw Spółki z wyjątkiem spraw zastrzeżonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych, ustawy o radiofonii i telewizji albo Statutu Spółki do kompetencji Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej.

2. Spółka posiada oddziały wpisane do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego: Orkiestrę Kameralną Polskiego Radia „AMADEUS” w Poznaniu oraz Radiowe Centrum Nadawcze w Solcu Kujawskim. Oddziały w Poznaniu oraz w Solcu Kujawskim posiadały wydzielony przez Spółkę kapitał własny, prowadziły odrębne księgi rachunkowe oraz sporządzały samodzielne sprawozdania finansowe.

Zgodnie z ustalonym przez Zarząd Spółki w dniu 1 grudnia 2006 r. uchwałą nr 67/IV/2006 Regulaminem organizacyjnym Spółki, który wszedł w życie w dniu 1 kwietnia 2007 r., na strukturę organizacyjną Polskiego Radia S.A. składały się pion programowy oraz pion korporacyjny; w ramach pionu programowego funkcjonowały komórki programowe pełniące funkcje nadawcy oraz komórki producenckie, w ramach pionu korporacyjnego funkcjonowały komórki ogólnego zarządu, komórki techniczno-realizacyjne oraz komórki ekonomiczno-finansowe.

3. W 2010 r. wszedł w życie regulamin organizacyjny⁵⁰, który zasadniczo zmienił dotychczasową strukturę organizacyjną Spółki, na którą po 1 kwietnia 2010 r. składają się Biuro Zarządu oraz piony: programowy, handlowy, ogólny, technologiczny, produkcyjny, ekonomiczny i artystyczny.

W latach 2007-2010 Spółka nadawała cztery programy ogólnokrajowe: Program 1, Program 2, Program 3, Program 4 (do 25 maja 2008 r. jako Polskie Radio BIS, a od 26 maja 2008 r. jako Polskie Radio EURO). Ponadto Spółka nadawała Program 5 pod nazwą Polskie Radio dla Zagranicy (wcześniej Radio Polonia), przeznaczony dla słuchaczy za granicą. Strukturę gatunkową Programów Polskiego Radia S.A. w latach 2001-2009 przedstawia wykres nr 4.

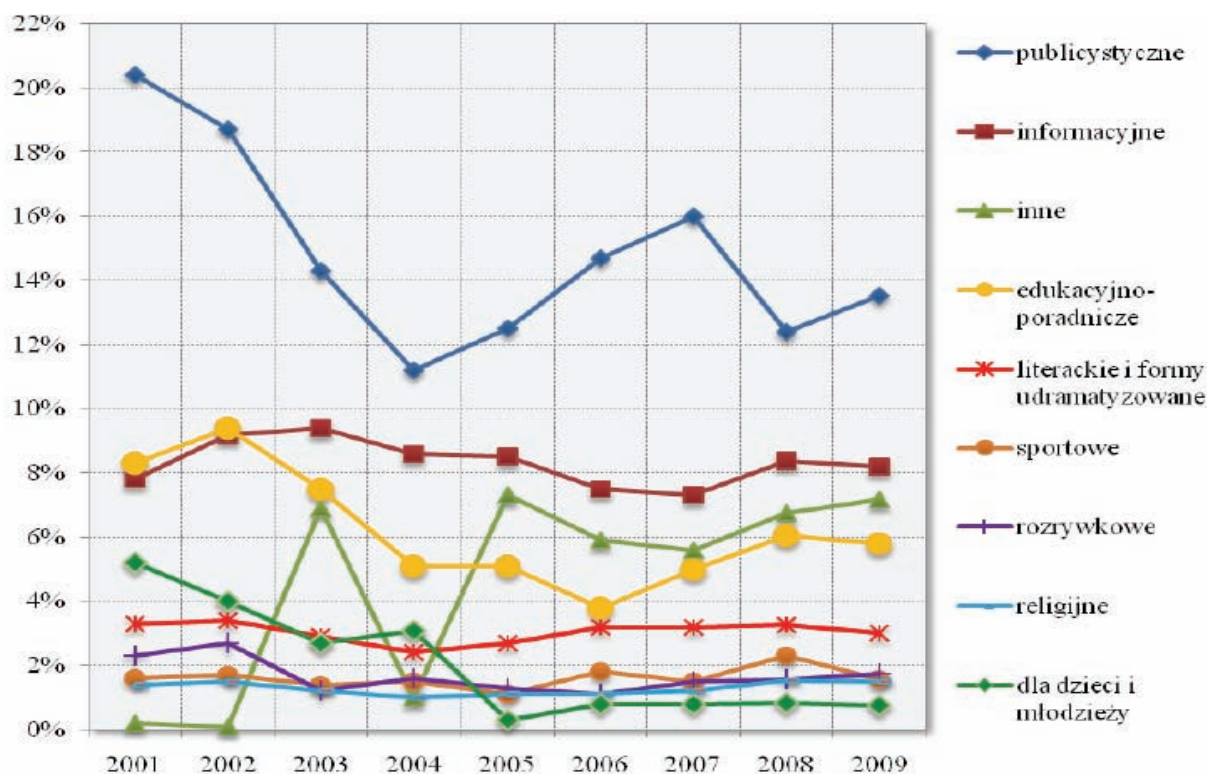
3. Spółka w latach 2007-2009 nie prowadziła własnych badań dotyczących pokrycia ludnościowego i powierzchniowego powierzchni Polski przez poszczególne programy Polskiego Radia S.A.

Pokrycie ludnościowe i powierzchniowe poszczególnych programów Polskiego Radia S.A. w latach 2007-2009 według danych dotyczących zasięgu programów Polskiego Radia S.A. przedstawia tabela nr 3.

Pokrycie ludnościowe Programu 1 początkowo wzrosło o 257.389 osób, tj. o 0,92% (w 2008 r. względem 2007 r.), a następnie w 2009 r. spadło o 115.918 osób, tj. o 0,55% (względem 2008 r.). Pokrycie powierzchniowe Programu 1 w 2008 r. wzrosło względem roku 2007 o 3.347,2 km² (tj. o 1,07%), a następnie w 2009 r. spadło o 976,2 km², tj. o 0,31% (względem 2008 r.).

⁵⁰ W brzmieniu ustalonym uchwałą Zarządu nr 18/V/2010 z 28 stycznia 2010 r.

Wykres nr 4

Źródło: Informacja KRRiT o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2009 r.

Tabela nr 3

	Program 1	Program 2	Program 3	Program 4
wg stanu na dzień		28 czerwca 2007 r.		31 grudnia 2007
Pokrycie ludnościowe	35.569.072 osób (92%)	26.575.592 osób (69%)	35.544.939 osób (92%)	12.547.654 osób (32%)
Pokrycie powierzchniowe	279.631,3 km ² (89%)	168.197,2 km ² (54%)	280.189,2 km ² (90%)	44.629,4 km ² (14%)
wg stanu na dzień		31 grudnia 2008 r.		
Pokrycie ludnościowe	35.826.461 osób (93%)	27.121.531 osób (70%)	36.153.455 osób (93%)	13.094.196 osób (33%)
Pokrycie powierzchniowe	282.978,5 km ² (90%)	173.915 km ² (56%)	288.138,8 km ² (92%)	48.534,5 km ² (16%)
wg stanu na dzień		31 grudnia 2009 r.		
Pokrycie ludnościowe	35.710.543 osób (92%)	27.550.266 osób (71%)	36.193.419 osób (94%)	14.174.339 osób (37%)
Pokrycie powierzchniowe	282.002,3 km ² (90%)	176.983,6 km ² (57%)	289.812,4 km ² (93%)	517.42,3 km ² (17%)

Źródło: opracowanie własne NIK

Pokrycie ludnościowe i powierzchniowe pozostałych programów Polskiego Radia S.A. w badanym okresie systematycznie wzrastało osiągając przyrost odpowiednio: dla Programu 2 pokrycie ludnościowe wzrosło o 545.939 osób, tj. o 1,18% w 2008 r. względem roku 2007, i o 428.735 osób, tj. 1,34% w 2009 r. względem 2008 r. Analogicznie pokrycie powierzchniowe wzrosło o 5.717,8 km² (tj. o 1,83%) w 2008 r. względem roku 2007, i o 3.068 km² (tj. o 0,98%) w 2009 r. względem 2008 r. Dla Programu 3 pokrycie ludnościowe wzrosło o 608.516 osób, tj. o 1% w 2008 r. względem 2007 r., i o 39.964 osób, tj. 0,67% w 2009 r. względem 2008 r. Analogicznie pokrycie powierzchniowe wzrosło o 7.949,6 km² (tj. o 2,54%) w 2008 r. względem roku 2007, i o 1.673,6 km² (tj. o 0,53%) w 2009 r. względem 2008 r.

Dla Programu 4 pokrycie ludnościowe wzrosło o 546.542 osób, tj. o 0,8% w 2008 r. względem roku 2007, i o 1.080.143 osób, tj. 3,41% w 2009 r. względem 2008 r. Analogicznie pokrycie powierzchniowe wzrosło o 3.905,1 km² (tj. o 1,25%) w 2008 r. względem 2007 r., i o 3.207,8 km² (tj. o 1,03%) w 2009 r. względem 2008 r.

Zasięg dzienny, tj. liczba (odsetek) osób, które słuchają stacji radiowej przynajmniej raz w ciągu doby poszczególnych programów PR S.A. wynosił w badanym okresie odpowiednio: w roku 2007: Program 1 - 14,9%; Program 2 - 1,2 %, Program 3 - 7,3%, Program 4 - 0,7%; w roku 2008: Program 1 - 14,8%; Program 2 - 1,1%,

Program 3 - 7,2%, Program 4 - 0,5%; w roku 2009: Program 1 - 14,8%; Program 2 - 1,3%, Program 3 - 8,2%, Program 4 - 0,3%⁵¹.

Udział w rynku słuchalności (udział czasu poświęconego na słuchanie danej stacji w łącznym czasie słuchania radia ogółem w %)⁵² poszczególnych programów Polskiego Radia S.A. wynosił w badanym okresie odpowiednio: w roku 2007: Program 1 - 13,2%; Program 2 - 0,6%, Program 3 - 6,1%, Program 4 - 0,3%; w roku 2008: Program 1 - 12,8%; Program 2 - 0,6%, Program 3 - 6,1%, Program 4 - 0,3%; w roku 2009: Program 1 - 12%; Program 2 - 0,7%, Program 3 - 6,6%, Program 4 - 0,2%.

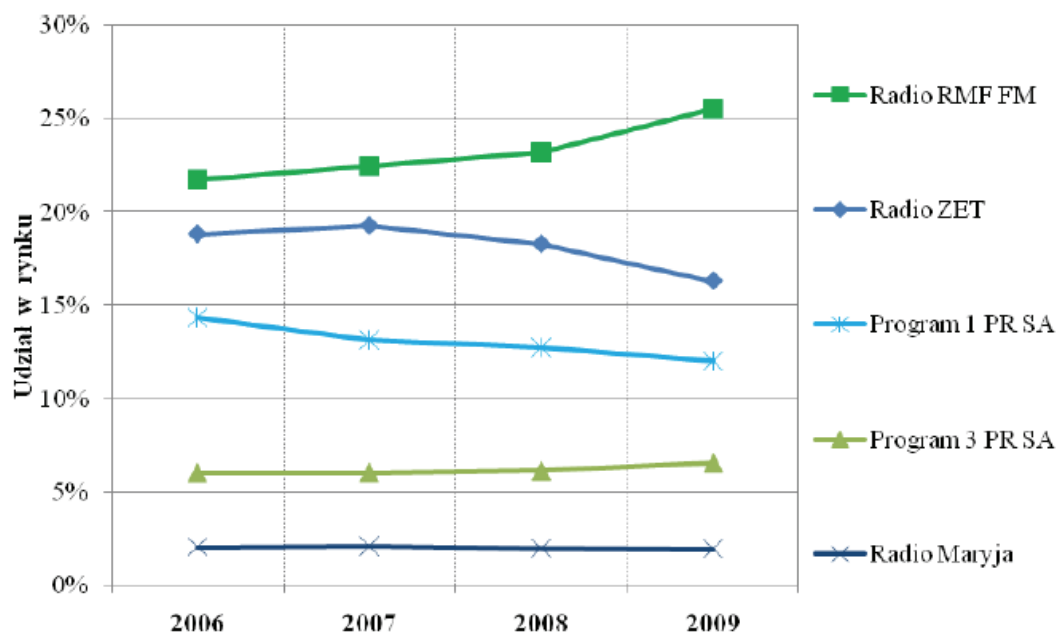
W świetle powyższych badań programy radiowe Polskiego Radia S.A. w latach 2007-2009 zajmowały w rankingu słuchalności stacji radiowych odpowiednio miejsca: trzecie (Program 1), piąte (Program 3), 11 (Program 2) i 12 (Program 4).

Udział Programów Polskiego Radia S.A. w rynku ogólnopolskich programów radiowych publicznych i koncesjonowanych w latach 2006-2009 przedstawia wykres nr 5.

⁵¹ Zgodnie z wynikami badań Radio Track – KBR realizowanych przez instytut badawczy MillwardBrown SMG/KRC dane były zbierane techniką komputerowo wspomaganego wywiadu telefonicznego CATI i obejmują populację stanowiącą ludność Polski w wieku 15-75 lat. Próba obejmowała 85.000 osób w skali roku, zasięg dzienny, liczba (odsetek) osób, które słuchają stacji radiowej przynajmniej raz w ciągu doby.

⁵² Wskaźnik ten informuje o sile stacji na rynku oraz wierności słuchaczy stacji, im jest wyższy tym stacja zajmuje silniejszą pozycję oraz ma wierniejszych słuchaczy.

Wykres nr 5

Źródło: Informacja KRRiT o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2009 r.

ZAŁĄCZNIK NR 3

WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Prezes Rady Ministrów

Przewodniczący Komisji Skarbu Państwa Sejmu RP

Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP

Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP

Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP

Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP

Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Senatu RP

Minister Skarbu Państwa

Minister Finansów

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Minister Sprawiedliwości

Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego

Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

Warszawa, dnia 14 marca 2011 r.

BK-LM-0920-1/11 (MSP/BK/621/11)

Pan
Józef Górny
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Szanowny Panie Przewodniczący,

Stosownie do art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli przedstawiam stanowisko do *Informacji o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz wykonania zadań nadawcy publicznego przez Polskie Radio S.A.* z dnia 28 lutego 2011 r., w odniesieniu do zawartego w pkt. 2.2. „Uwagi i wnioski” wniosku o sprawowanie przez Ministra Skarbu Państwa nadzoru nad działalnością spółki w sferze majątkowej, ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) kontroli i oceny realizacji wyników finansowych oraz reagowania w odpowiednim czasie w przypadkach pogarszania się sytuacji ekonomicznej spółki,
- b) dokonywanych przez spółkę czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami majątku trwałego.

Minister Skarbu Państwa działając zgodnie z przypisanymi mu kompetencjami sprawuje bieżący nadzór nad działalnością Polskiego Radia S.A. m. in. w sferze majątkowej.

Należy przy tym zaznaczyć, że Minister Skarbu Państwa posiada znikomy zakres instrumentów nadzoru, przyznany obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności ustawą z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 roku Nr 253, poz. 2531 ze zm.), który ma stanowić wyraz przyjęcia jako naczelnej zasady ustroju mediów publicznych – niezawisłości od władzy wykonawczej.

Minister Skarbu Państwa może powołać jednego przedstawiciela do rady nadzorczej Polskiego Radia S.A. Ponadto Minister Skarbu Państwa nie ma wpływu na kształtowanie składu osobowego zarządu spółki, o czym decyduje rada nadzorcza Polskiego Radia S.A.

Jako walne zgromadzenie, Minister Skarbu Państwa udziela absolutorium organom spółki oraz zatwierdza sprawozdania zamykające rok obrotowy. Należy przy tym zaznaczyć, że Kodeks spółek handlowych zabrania akcjonariuszowi wydawania wiążących zaleceń zarządowi, czy radzie nadzorczej spółki prawa handlowego. Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że w tak ukształtowanym stanie prawnym, oczekiwanie sprawowania przez Ministra Skarbu Państwa bieżącego i czynnego nadzoru nad spółką jest sprzeczne z podstawowymi rozstrzygnięciami systemowymi w odniesieniu do obecnego ustroju mediów publicznych.

Niemniej jednak, Ministerstwo Skarbu Państwa będzie podejmowało możliwe czynności (np. analiza ankiet kwartalnych zawierających informacje finansowe i dotyczące bieżącej działalności spółki, sprawozdań finansowych, przekazanych przez radę nadzorczą informacji dotyczących spółki), mające na celu zapewnienie sprawowania nadzoru nad działalnością spółki w sferze majątkowej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wskazanych we wniosku NIK.

Ministerstwo Skarbu Państwa wystąpi do zarządu i rady nadzorczej Polskiego Radia S.A. o przedstawienie wyjaśnień dotyczących uwag i wniosków sformułowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli w *Informacji o wynikach kontroli gospodarowania mieniem oraz wykonania zadań nadawcy publicznego przez Polskie Radio S.A.* oraz o przekazanie informacji dotyczących sposobu ich wykorzystania.

2 *proszę założyć*

MINISTER
SKARBU PAŃSTWA

Aleksander Grad